

ప్రతి దినము వకటింప బడును

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేది సోమవారము
తది రోడ్ల రివాజు సంవత్సరము, ఆశ్వినమాస జహుళ పంచమి గె

No. 175

నంచిక ౧౭౫

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమూర్తిగల మాయమందుగాదు నకలుమందులవలన గూఢముగలుగును. మంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోఢముగలుగుదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టిపీఠి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక ముద్రక్షరశాల

ఇచ్చట అచ్చపనులు

సుందరముగ న్యాయమైన ధరలకు

చేసి యియ్యబడును

6, 7, తంబు శెట్టిపీఠి, మదరాసు

బంగారు, వెండినగలును, పాత్రలును, కోరువారు

తప్పక చదివి చూడుడు! చాలముఖ్యము!! జరూరు!!

మా పేపరులు, మాతో లావాదేవి 10 సంవత్సరములనుండి చేయుచున్నవారికి అతిమాత్రప్రదేశములం దున్న వారికి బంగారు, వెండినగలు, ఇతర సామానులు, రాళ్లనగలు, బహుమతి వత్తకములు విధివిధిగిన్నెలు ఇనాము కప్పలు మొదలగునవి ఎన్ని మోస్తరు లున్నవో అన్నిటిని పూర్తిగా 82 పతములలో 172 ప్రక్కలకలిగిన క్యాటలాగు ఛారి కోరిక మేరకు 1/8 డబ్బుతో క్రాసు పైజులో ముద్రింపబడినది. ఇట్టి క్రియాశీల (ఆంధ్ర, దేవిద, ఆంగ్లభాషలలో) ఇన్ని పతములను చేర్చి భారతదేశమందు ముద్రింపబడలేదనియే చెప్పవచ్చును. మారదేశములందున్న వారికి యిదిమిక్కిలి ఉపయోగము. వారుపుట్ట, పతము, నగ వెంబరులను తెలిపిన కావలసిన నగలు వారికి సకాలమునవారుండుచోటికి చేరుచు క్యాటలాగు 3కి పట్టుబడి ధర 1-6-0 లయినను 1-0-0 యకి ఇవ్వవచ్చును. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురజాడ మిశ్రెట్టి, నగలువర్తకులు.

25, వైబాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

కేరళ సబ్బులను కొనుడు

ఏల?

“మూడు కారణములు గలవ”

1. ఈ సబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, లెవండరు, బ్రౌన్ విండునర్, కోల్ తారు మున్నగు వలురకముల సువాసనలు చేర్చి చేయబడినవి.

సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమోదిరి సబ్బులను కొనకుడు.

(2)

ధరలకు, ఇతర వివరములకు:—

Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

నవల కాదు!

నాటకము కాదు!!

5 ప్రశ్నలకు } నమ్మోహము { కడరు వీక్షణయే
వాసి కడరు } బహు వాసి
లో పంపిన } 1-4-0 వి. పి. గా
ఇట్టే చదివి అట్టే చింది వేయునది కాదు. ప్రపంచమును.
మందుతో వైద్యము, చిదివనినకి, కన్న లేనిమాపు, మనసులోని

మర్మము నేర్పడి విద్య.
మహర్షి జ్ఞానోపదేశమును నీవిద్య
ను గురువులే నే ఆభ్యసించుటకు వీలుగ
ఋద్ధులను గూర్చి మను, మర్కండీ పిత
మును తెలుగున వ్రాయబడినది. వెంటనే
అర్ధము పంపువారికి మాత్రము ప్రకృతి
అందును. వెల 2-0-0 వి. పి. చార్జీ 0-4-0

అడ్రెస్:— ప్రొఫెసర్ సేఖర్, మెన్మొరెట్టు, ఏలూరు.

దీపావళి వినోదము

మతా బాబు

అతివా! అత్యుత్సాహము!!
ఇదిబహుశా అమృత శీతల మాటి మాటికి అతివా
క యంత గాలిలో నెలకొని వేలికాళి, దానికంటె కదిరెట్టు
యొక్క వ శాంతినియ్యను. ధూలు: 60 గవములు 2 ట్రెక్
లవట్టు 1 కి, రూ 1-14-0 ౦౦ కలయువారు సామ్య
ప్రభావముని యార్ద్రులదేవినవో కర్మ రిజవ్వులచేసి పో
క్రొత్తులైతే పంపబడును. పి. పి. గా సస్కా మాత్రము
లేదు. కర్తవ్యము సేవకాధరము.

శ్రీ క్రిష్ణా వ్రెస్టు, రాజమండ్రి.

గురునాథ ఔషధాలయము

దేవశాస్త్రమును, ధాతుశాస్త్రము హెచ్చించును. అతిమాత్రము
మూత్రశాస్త్రమును సంబంధించిన వ్యాధులు, సెగకోగము
మొదలగువాటిని అత్యంతముగా బాగుచేయును. మలబద్ధకమును
పొంద్రోలి, ఆ లిని హెచ్చించును పిత్తసంబంధమైన వ్యాధులు
నాయుని, కఫము మున్నగు వాటిని ఉండియును ఇచ్చియుగాక
దేహమునకు బలమును, మంచిత క్షమను యిచ్చుటలో దీనికి సమా
నమైన టూనికు ఏదీయులేదు. స్వర్ణము, అభ్రకము, భూమిము, మా
మక్త మొదలగు భస్మములు యందు చేరియున్నవి. నల్లంస
కర్మమును పోషించుచు దీని కమానమైన దేహము లేదు

15 దినములు ఔషధములకు బుడ్డి 1-కి రూ. 8-0-0

వి. ఎన్. ఎన్. ఎస్ట్రెయ్ లి, ఏ.

14, బ్రాహ్మవరరాసు.

ఏలూరుటవున్ సర్వినెం143 గల మేడలాటరీ

15 అక్టోబరు 1923 తారీఖున జారీ చేయబడిన G. O. నెం 443 రు ననుసరించి యేలూరు పుర మండలములో కారవనీయుల సమక్షమున 4 వ. నవంబరు 1923 తేదీని పై మేడలాటరీ కల్పబడును.

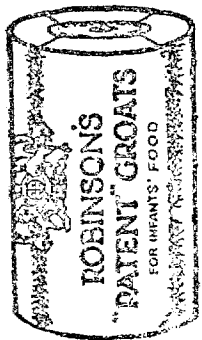
మూ:—లాటరీ పర్యవసానము గెలుపొందినవారికిమాత్రమే ప్రత్యేకముగా వెంటనే తెలియపర్చబడును. తదితరులకు మూ, పట్టాభ్యు, ఆంధ్రపత్రికలద్వారా తెలియజేయబడును.

ఇట్లు,
మాటూరి సర్వేశం, యేలూరు, కృష్ణాజిల్లా.
ది 28-10-1923.

అన్నిప్రాయములలోను ఎంత పరిమాణమైనను

రాబిన్సన్స్ పేటెంటు పొట్టుదీసిన పెద్ద గోధుమలు వాడుటచే ప్రతియొకరికిని లాభముగలదు. బిడ్డల కలలులకు మిక్కిలి అమూల్యమైనది; బిడ్డలు బాగుగా పెరుగుదురు. రోగులకు దినక్రమేణ పుష్టి హేచ్చును. ముసలివారికి సులభముగా జీర్ణమగును, చాలకాలమువరకు జీవించగలరు. ఆరోగ్యవంతులు మిక్కిలి బలవంతులగుదురు. ఇవన్నియుగాక ఇది మిక్కిలి రుచియైన ఆహారమని ప్రసిద్ధిచెందిన గొప్పవైద్యులు శిపార్సు చేయుచున్నారు.

Robinson's 'PATENT' GROATS

Manufactured by

Keen, Robinson & Co., Ltd, London.
(Incorporated With) ENGLAND,

No. 1 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి

త్వరపడుడు!!

గ్రంథరాజములు చౌకధరలు

కొలదికాలమే!!!

మాతనగ్రంథములు

గణపతి:— ఇది హాస్యరసప్రధానమగు చక్కనినవల. ఇది చదువకొనదగినవారందరూ తుదివరకు కడు పుష్కలవృత్తియగును. మొదటిభాగము 0-12-0 రెండవ భాగము 0-12-0.

రాజరత్నము:— ఇదియును నూతనముగా వ్రాయబడిన చక్కని సాంఘికనవల. కడుసునోహరముగా నుండును. అ 0-12-0. చతురచంద్రహాస చక్కని క్రొత్తనాటకము 0-8-0.

పద్యములు రత్నములు:— రాజనీతిప్రబోధకములు: దుష్టుబద్ధియొక్క దురాలోచన, రాజ్యమునకై వాగిపన్ను గడ గుండె చలింపజేయును. ఇందలిరాజనీతి ప్రతివారును తప్పక నేర్పవలసినది. ప్రతిపద్యమును ముద్దులాటకునుండు ని వ్రాయుట నవనవరము.

నాటకములు		సిద్ధాంతచరిత్ర	
గయోపాఖ్యానము	0-8-0	మహాగోవిందచరిత్ర	0-12-0
తనన్దురగాదనము	0-8-0	నానక్ చరిత్ర	0-12-0
ప్రకృష్టపాపకాండము	0-8-0	రఘుకులచరిత్ర	0-10-0
శక్తివ్రాసినపత్రి	0-6-0	రామచంద్రవిజయము	0-10-0
పాశ్చాత్యవిజయము	0-8-0	భారతభాష్యంజరి	0-8-0
నవలలు - చరిత్రలు		విసోదములు, 1, 2, భాగములు	0-8-0
కర్పూరమంజరి	1-0-0	కృష్ణవేణి	0-6-0
సౌందర్యలిల	1-0-0	మణిమంజరి	0-6-0
రాజరాజకథావళి 1-వ భాగం	1-0-0	నందచరిత్ర	0-4-0
డిటో 2-వ భాగం	1-0-0	కుబ్జగుత్తుడు	0-4-0
హేమలత	0-12-0		
అపూర్వాబాయి	0-12-0		
		మొత్తం	18-4-0

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి గ్రంథము లన్నియు ఒకేసారి కొనుపారికి నొల్లనవంతు ఖరీదు తగ్గించి ఇయ్యబడును. అర్థరుతో మూడవ వంతు సొమ్ము ఆద్యాప్తముగా బంపవలెను.

వలయువారు:— కె. యల్. యన్. సోనుయాబులు గోదావరి బుక్కు డిపో, రాజమండ్రి.

మ.రా:—మూర్త్య సరస్వతీవాచక పుస్తకములు, అ నేనులైన యితరసాహిత్యములు నవలలు, చరిత్రలు, స్కూలు పుస్తకములు అన్నియు దొందును.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఇంగ్లాండునకు స్టీమరు రేటు తగ్గింపబడుట

బొంబాయిలో నున్న మెక్స్ బాన్ మెంబేరెంపెనీవారి ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— ఏప్రిల్ 9 వతేది నీమకు పోవన్న డెవాన్తా స్టీమరులో రానుపోను ప్రయాణపు టికెట్లునుకొను వారికి పి. ఆండ్ ఓ. కంపెనీవారు తమ ప్రమామూలుమెయిలు స్టీమరురేటును బదులుగా ఈక్రింద ప్రకారము డబ్బు కనూలు చేసెదరు.

పూర్వపురేటు:— 1 వ తరగతి సెలూన్ 90 పానులు, 80 పానులు, 70 పానులు, 2 వ తరగతి సెలూన్ 60 పానులు, 54 పానులు.

తగ్గింపురేటు:— 1 వ తరగతి సెలూన్ 66 పానులు, 62 పానులు, 2 వ తరగతి సెలూన్ 52 పానులు.

డెవాన్తా స్టీమరు 1924 వ సంపు అక్టోబరునెల 28 వ తేదీని బందనునండి బొంబాయికి మార్సెల్స్ మీదుగా పోవును. ఈస్టిండూమీదు తిరిగి రాలేనివా రిటిక్యేటుతో యి. పి. స్టీమరుమీదనైన రాకయ్యును. లేనిచో ఎక్స్ ప్రెస్ టికెట్ పి. ఆండ్ ఓ. మెయిల్ స్టీమరుమీద రాకయ్యును. ఇతర వివరములును కోరినచో తెలిపెదము.

ఎల్లోరాస్టీమరులోని 4 వ ఇంజనీరు పి. జి. డేకా ఆను నతడు 6 శతకలముందును అక్రమముగా తనవద్ద నుంచుకొన్న నేరము నొప్పికొనగా రిమానెంటుల 18 శతకలము, 900 రూ॥ల జరిమానాయును, జరిమానా చెల్లించనిచో మరిమాను మూసముల శిక్షయు విధింపబడెను.

టెలిగ్రాఫ్ ఛెక్ ఆఫీసు చార్జీలొపుంటే ఉద్యోగిగదవి పోస్టుటెలిగ్రాఫ్ ఛెక్ ఆఫీసు డిప్టీ అక్కౌంటెంటు జనరలు, అని ఇదివరకున్న దానికి బదులుగా టెలిగ్రాఫ్ ఛెక్ ఆఫీసు అక్కౌంటెన్స్ ఆఫీసర్ అని మార్చబడును.

కూనూరువార్తలు

ఇంగ్లాండులో ఒకసంవత్సరముండి తిరిగివచ్చిన సర్ ఫ్రెడ రిక్ నికాల్సనున్న వారి సమీపియు (గో) హోటలులో నున్నారు.

వర్షములు

వర్షము లెక్కువగుటవలన ఓట్లుపుట్టినవద్దను నీటి గొట్టుము కొట్టుకొనిపోయెను. ఇప్పుడు కొంచెము ఆకాశము మేఘములు లేకుండ నున్నది.

రాజరాజ్ లో 80 వ తేదీన ముప్పిడి బగ్గరాజుగారు తగయిరా నుప్రసిద్ధ పుటకులచే తిలకశిక్ష సాటకము ప్రదర్శింపబడును.

ఈనాటకమునకు వచ్చునికరాజాజము సంధ్యారందన పరీక్షలు శ్రీరామ, గణపతివరరాత్రుములు మొదలగు భగవత్ కార్యములు చేయు రామరావుపేట శ్రీరామసమాజమువారికిని శ్రీలక్ష్మీకల్యాణోపయోగమును ఆనూయాపత్రికమును ఒసంగబడును.

హిందీ హాకెటు డిక్టనరీ

482 హిందీ నేర్పుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును తెలంగానూపూయ. పోటీకేవలే. మొత్తంగా కొంటే నాల్గోనం కు కమావన్. త్వరపడండి. మం. ఆదినారాయణశాస్త్రి. అన్ని సాఫ్టులో దొరుకును. అర్కుంగంజ్ ట్రిప్లిక్స్. న్యూఢాన్

అందరును వాడతగిన

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

బిటినివాడుటచే ఆయుస్సు, ఆందము, ఆరోగ్యము మొదలగువి విద్ధియును, అన్ని కలముల న్యాదులకు ఎట్టి పీడినైనను మంచివియు నిచ్చును 40 మాం॥ల బుడ్డి 1.5 థం॥ల పైకవిద్య కావలసినవారికి వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేకవజీ

8198 27 చెనాబాబుగోడ్డు, మద్రాసు

32-10-1928 సి.వి.వి.దురపు ప్రభు.

దసరా సమావేశము- హైదరాబాదు

౧౯-౧౦-౨౩ విజయదశమి శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము నాగంజులకు శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిల యనుదివ్యమందు బహిరంగ సభ సమావేశము జేయబడినది. సుమారు ౧౫౦ మంది ఆంధ్రులు సభకు విచ్చేసిరి. వారీయందు గూడ సభలంకరించిరి. భజన వైష్ణవార్థంతో సభాకార్యక్రమ మారంభ మయ్యెను. శ్రీయతు నీలకంఠాచార్యులవారు సరసముగ గానము చేసిరి. మ-రా-రా అంబాప్రసాదుగారు హాస్య నియమము- గోపాలకవికారావు కంతులుగారు కృష్ణంగముకు వాయించి తమకుగల వాయిద్య వైపుణ్యమును ప్రదర్శించిరి. గ్రామభాష పాటలుకొంతసేపు ఆలకించిన తరువాత నరసింహారావుగారిచే ప్రతిపాదించబడి, కొందఱ వెంటట గంగాచెడ్డి హైకోర్టు కేసుగారిచే బంపవలసివచ్చి శ్రీయతు ఆలంపల్లి వేంకటరావుగారు కంతులు హైకోర్టు వకీలుదారు ఆగ్రాసవాధిపత్యము వహించిరి.

శ్రీయతు కోదాటి రామకృష్ణారావుగారు స్వవిరచితం బగు పద్యములను జదివె. ఇవి సుదర్శనీయములు ఉత్తే-కరం బుగను నుండెను. పిమ్మట శ్రీయతు బూర్గుల రామకృష్ణారావు బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. గారు ఆంధ్రులభిగతిపై ముచ్చటించి, ఏక ఉత్సాహపూరితులగు యావ్యము. న్యాయవాది పి. కేశవరావుగారిచే బంపబడి తిరిగి వచ్చియున్నాడు. పిరికల్ల నిజాంరాష్ట్రాధికారమున కంతయో మేలు గలుగునన్న నమ్మకముగలదు.

శ్రీయతు ఆదిరాజు వీరభద్రరావుగారు కొన్ని గీతములను ప్రావ్యముగ గానము చేసిరి.

తదనంతరము శ్రీయతు మార్కెటి వాసుజీవరావుగారు సమత్కారములగు చతుర్విధములైన ఉపన్యాసములను గానించి సభాసభలను కడుపుబ్బనవ్వునట్లు చేసిరి. వీరిలో మొదటిది ఆంధ్రభాషనుగురించి సుప్రసిద్ధ కవులగు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహాచార్యులవారు హైదరాబాదునందు చేసిన ఉపన్యాసముయొక్క అనుకరణము. ఇది విసవపువారే ప్రత్యక్షముగ సవ్యసానియ మున్నట్లుండెను. రెండవది ఆరవపురాణము. మూడవది, బుద్ధ జయోత్సవ సందర్భమున కీ శ్రీ. వెంకటాచార్యగారిచే వ్రాసిన బడి ఆంగ్లేయోపన్యాసమునాటి భాగము. నాల్గవది ఆరవదేశపు వకీలు కుంభాద్రి నందలి కృష్ణనిపురములను తమదగునట్లు దెలుపుచు న్యాయవాది గారిలెన్ను ప్రశంసించుచు మాని పోట్లకేశవరావుగారు దీనిని ప్రశంసించు ఉత్తమమని చేసిన సంభాషణ. దీని యం దాంగ్లేయజడములు ఆరవపురాణ వాడు అభ్యాసమును చూపబడినది. ఈనాటిగు ఆనకరణములు వీరభద్రరావుగారిచే కీర్తిని, అనుకరణ సామర్థ్యమునకును ప్రబల నిదర్శనములైన సభ్యుల వచ్చెరు కొందింక జేయగలిగినది.

అనంతరము బ్రహ్మశ్రీ పాలకోడేటి వేంకటరావు తీర్థ బి. ఏ. గారు తామెక్కువ ప్రశంసయొనర్చిన నాటకచరిత్రను గురించి ఉపన్యసించిరి. వీరు గ్రీకులకంటె హైద్రవులే నాటక పద్ధతిని ముందు గనుగొనిరి తమ వ్యాఖ్యానమునందు తేల్చిరి. ఈ విషయమునుగురించియే ప్రత్యేకముగ ఉపన్యసించుట వీర భార్యబడి.

ఇందిరాబాయి యను మూడుసంకల్పముల వయసుగల బాలిక వైష్ణవార్థన సంబంధముల పద్యములను జదివెను.

శ్రీమత్ కొందఱే శేషచార్యులుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. ఆంధ్రుల యభివృద్ధినిగురించియు ఇట్టి సమావేశములవలన గలుగు లాభములను గురించియు ముచ్చటించిరి.

మాతృకదన సంబంధమైన సంస్కృతిలోకములను పండిత సన్నిధానము సూర్యవారాహునిశ్రీ గారు జదివి వాని భావ మును విశదీకరించిరి.

అధ్యక్షులు నాటికపద్యసాంకేయముల ప్రోదీకరించుచు తమ యభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించిరి. పండుగనయములు దిట్టి సమావేశములు జరుగుట కిదియే మొదటిసారియనియు ఈ విషయ పద్ధతి శ్లాఘాపాత్రమైనదనియు దెలిపిరి.

శ్రీయతు ఆలంపల్లి వేంకటరావుగారు హైదరాబాదులో న్యాయవాది పని వారంధించిన ఆంధ్రులలో ప్రపథ ములు. వయోవృద్ధులు, అనుభవజ్ఞులు నిలయుయొక్క అభిమానులలో నొకరు. ముదిర నిర్మాణవిధికి సాక్షుడనైనవారు. శ్రీ కంతులుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము వారి వైద్యమమును విమర్శ జాభానమును ప్రకటించుచున్నది.

శ్రీయతు ఆదిరాజు వీరభద్రరావుగారి మంగళగీతము లతో కార్యక్రమము పూర్తియయ్యెను.

అధ్యక్షులకును, ఉపన్యాసకులకును, సభాసభులకును, పరికరముల నెరువుగ దయచేసిన అభిమానులకును కృతజ్ఞతా పద్య నము లర్పించబడిన తరువాత సభ్యులు ఆత్మక-పన్నీయ-తాంటూ లాదులచే సత్కరింపబడిరి.

సభ్యులు గృహోన్ముఖులయింప నాటిసభకు ప్రత్యేకముగ నాహ్వానింపబడిన విద్యార్థి క్యామరాజు, రామ రాజువారి దానులు అవివార్యమైన కారణములచే నాలసముగ దయచేసిరి. మిగిలిన సభ్యులు వీరి గానామృతమును గ్రోలుటకు తిరిగి కూర్చుండిరి. ఈమఱొకరికంటె కాలమువరకు ఈసందర్భము సభ్యుల నానందాన్ని నోలబడించిరి. శ్రీయతు క్యామరాజుగారు హాస్యని యమునాయందు గాత్రముతో మృదుచుధుముగ గాన మొనర్చిరి. శ్రీరామరాజుగారు మృదంగమును వాయించిరి. క్యామరాజుగారు స్వవిరచితంబగు కొన్ని పద్యములను జదివిరి, రామరాజుగారు అటుతరువాత హాస్యరసప్రకటితం బగు సంభాషణములను గానించి సభ్యులను సంతోషపరచుటగా నొనర్చిరి. వీరు నిజాంరాష్ట్రాధ్యక్షులగుట గర్వపడవలసిన యంశము. సోదర పుంగవులకు కృతజ్ఞత సూచనాసంతరము సభ తేడవ కార్యములు రాత్రి ఎనిమిది గంటల వరమునబడినది. ఈ సమావేశమునకు యభ్యుకారకులైన నానుమరరావు పంతులుగారు ప్రశంసనీయులు.

వడ్డ కొండ నరసింహారావు.

ప్రకటన

విశ్రులారా! నాకు 1919 సంవత్సరం లగాయతు యేలూరు కాజువర హవారీబోట్లకు సంబంధం కలిగివున్నది. అప్పటినుండియు నాకు యితరవ్యాపారములు కలిగివుండి వారీయ్యుడు వెంటకున్నారావు యీ పదవలకు మాజీజమెంటు చూస్తూయున్నాడు. దరిమిలా మేమున్ను యేలూరు కాపురములు మ. రా. శ్రీ గోగు రామయ్యగారు బాండులు చేశెని (త్రిప్పూరు నాత ముద్దే సదరు వ్యాపారం యావత్తు చూస్తూయుండి, రాజమండ్రి మకాంలో రాజమండ్రి కాపురములు కట్టాపద్దరాజుగారిని పున్న గుమాస్తా అందరికన్న పెద్దగా యేలూరుచేశె కొన్ని అధికారములు మాజువాణీగా ఆజుకుయిచ్చిపాడు. మిలా 1922 సం॥ నం దిశంబరు నెలలో మాకున్నా, కయికరం కాపురములు మ. రా. రా. శ్రీ, ఆ ద్దే పల్లి పోత రాజు కా నం పీ రా స్వా మి గార్ల కున్నా పోటీ వచ్చిది. అప్పటినుండి నేను స్వయంగా మాంపెసి రిరపున మానేజమెంటుచేసు నుద్దేశించుకొని రాజమండ్రిచ్చి యాడిపార్టుమెంటు చూస్తూయుండేవాడను. అప్పటికే మాయిలా కా గుమాస్తాలలో కట్టా పద్దరాజు, నాగనబోయిన లక్ష్మీన్నారాయణగార్ల కొంత సొమ్ము వీలయినంతకుకంపెసిని మోసపుచ్చి వారిందివారు. అట్టిసీతలో నుండగా నేను స్వయముగా రాజమండ్రికి వీరల అధికపు చర్యలు క్రమక్రమేపి నాకు తెలుస్తూవచ్చిరిగాని నేను యిక్కడ కొత్తఅటచేతనున్నా, ఆకాలముగుటచేత నున్నా వారు స్వ గ్రామ స్థులగుటచేతనున్నా జరిగినవానికే వెంటనే యేమియు చేయలేక అంతటనుండి మాత్రము కర్రకులకు గాని మాకు గాని ఆంధ్ర నచ్చము లేదు. దా నాకు వీలయినంత కర్రకు చూస్తూయున్నాను. కర్రకు కట్టా పద్దరాజు నాగనబోయిన లక్ష్మీన్నారాయణగార్ల చేతన ద్రోహ పుచర్యలు తిభితరూపకమయిన నిదర్శనములతో చూపించగలను. కర్రకుపద్దరాజుగారు 9-5-22 తేదిన మాకు రి సంవత్సరములకు అసగా 1925 నులరం ఏ పీఠము నెలఖరకరకు నాఖరికం బ్రాప్త (వాకి యిచ్చివుండిన్ని 80.4-23 తేదీ వరకు మాకు కొంతసొమ్ము యివ్వగలిగివుండిన్ని నేను స్వయముగావచ్చి మానేజమెంటు చూడుటలూ వీరినడరలు తెలిశెనుటలెల్లనో యేవారణం చేతనో కర్రకు పద్దరాజు గారున్నా నాగనబోయిన లక్ష్మీన్నారాయణగారున్నా, యింకా మాకు జరవలసిన వరకు నిరాకరించి మాకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుట ప్రారంభించివారు. అప్పట్లో కద్దరాజుగారికి బహు అక్కింగ్గా కట్టా గుమ్మారావును ఒకనూస్తాగావుందివాను. దరిమిలా 21-8-22 తేదీన మేమున్ను ఆదేపల్లి పోతురాజు నానం పీరాస్వామిగార్లన్ను బాండులు చేశెని మాతరపున 21-9-22 లగాయతు కట్టాగుమ్మారావునున్నా వారితోపున నాగనబోయిన లక్ష్మీన్నారాయణగారిన్ని తగ్గించివాను. కర్రకు కట్టాగుమ్మారావు 2-1-23 తేదిన కొంతమంది దుర్బోధచేత మాతలూరు సంచులు కట్టెను

రి ఆక్రమంగా ఎత్తు పోయి మమ్ము నా నాదుర్బావలు మాటాడి, నాను. 21-10-22 తేదిన నేనున్నా నాతలూరున్ను రేపు లో వుండగా కర్రకు కట్టాగుమ్మారావు నానాదుర్బావలు ఆడి మమ్ముకొట్టరాగా మేము అందుకుగానుపోతి. నేను వెంటివాను. విచారణలో నన్ను 21. కట్టాపద్దరాజుగారు చేసినదురంజనులట్లు 21-10-22 తేదిన మేము మీటింగువెట్టుకొని రాజమండ్రిలో యాబోట్లకు సంబంధించిన యావత్తు మానేజమెంటు నేను వహించుకొని కర్రకు కాపరికి కొన్ని అధికారములు తగ్గించివాను. వారికర్తలలో కొన్ని వారికర్తలకు ప్రకారం కాబట్టి నిశ్చయించివాను. యావత్తు మాతంబువరకు కడవలకు కనుల్లు, తేక, రెండుపదవలకుట్టితేకి మిగతాపదవలకున్ను ఒక్కజర గాయెక్కాటుచేకి రిర్రజలకు నవ్వంలేకుండా త్రిప్పూరున్నాను. ఎర రోకొందరుయొకమీద రెండుజర తిరగదనిన్ని ఒకజరమృతమే మేము త్రిప్పూరున్నున్ను చెప్పయన్నా రకు. ఈమాట అబద్ధము. 20-10-22 తేదీన నీ మిగతారెండు పదవలు కూడా రాజమండ్రినుండి లాకువద్ద నిలవతలండా భీమదోలు వరకు దై రిర్రగ్రాత్రిప్పూరున్నాము. మాడిపార్టుమెంటులో సప్లయ గుమ్మారాజుగారి కడవసరం గుమ్మారాజుగారి మరియొకరుగారి కర్రకులకు యేనిధమయిన సప్లయ కలిగించి నా లే కయే విభవయిన వత్తిడి కలిగించి నా మరియే విషయమున కయినా రాజమండ్రిలో నానేయనగాని తాడేల్లికూడెం యద్దనపూడి వెంకట గుమ్మారావు పేరగాని కయికరంకా మ-రా-శ్రీ అద్దే పల్లి పోతురాజు కానం పీరాస్వామిగార్ల పేరగాని యేలూరు మ-రా-శ్రీ, గోగు రామయ్యగారి పేరగాని ఆయావరకుల పీఠములట్టి తెలియవర్చియెడల వెంటనే తిగిన బందోబస్తు చేయించి, మా మంచితనమును కాపాడుకొని మీయొక్క దయను సంపాదించుకొనగలము. 21-11-22 తేదీ నుండి మా బాండులకుంపెసినుండి కట్టా పద్దరాజు గారిని తగ్గించబడును గాన వారికిన్ని మాకంపెసినున్ను ఆలేదీ లగాయతు ముందు జరగబోవు మా సంబంధమయిన వ్యాపారములన్ను ఎట్టి సంబంధమున్ను లేదని యిందుమాలముగా తెలియవర్చద మయినది.

రాజమండ్రి, } యద్దనపూడి సూర్యనారాయణ,
25-10-22. } యేలూరు కాజువర బాండులుబోట్ల కంపెసి.

దీపావళిబాణసంచా అగ్ని క్రిడ. ఒక్కొక్కటి గ్రంథము వెల 8 లు 10-27 రకములు.

రంగురంగుల మతాబాలు, కాకరపూవునట్టులు, టిపా కాయలు, వెన్నముద్దులు, చక్రబాణములు, నక్షత్రములు, రోమ నుకాండిలు, తారాయవ్వ, చిమ్మబుడ్లు, చేగండిలు, బంగారువా న్న, వెండివాన్, అక్షరములు, అవుట్టు, చేపలు, తోటాలు, భో గియంటలు, తుపాకీమందు, అన్ని రకములలోనది.

665 మంజువాణీ వెన్, ఏలూరు, కృష్ణా.

వెలువడినది! క్రొత్తనవల వెలువడినది!!

రహస్యవిప్లవము.

(మనోహరన కిరమగుడి లెట్టివు నవల) రహస్యములో రహస్యము తెలిసియుం దెలియని కలికి వలపులో రహస్యము- వెనుకముం దెలుగని వింత వెండిలో రహస్యము-జననికే బరువగు సంతానములో రహస్యము-సాహస చార్యములో రహస్యము- అద్భుతహత్యలో రహస్యము-రహస్యగోపనములో రహస్యము- రహస్యోద్భవములో రహస్యము-భయవెట్టుటలో రహస్యము- బయలుపెట్టుటలో రహస్యము-మనసులో రహస్యము-మాటలో రహస్యము-ఇన్ని రహస్యములు చేరి యీ రహస్య విప్లవమైనది! ఇన్ని రహస్యములను భేదించినవాడే కీర్తిరుడు!!

చిత్రపటోభితము. క్యాలికోలైండు. 274. పుటలు. వెల పోష్టేజీగాక రు 1-8-0. (645)

చందాదారులకు పోష్టేజీ గాక రు 1-0-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

రత్నపురుష లేహ్యం

ముఖ్యానుబంధం, ఇతర కారణములవలన, కలిపి కుక్క పుస్తకము సోనలించి బలముకలక శ్రేయము ఈమూలికా మహిమ తెలియవారుండరు. విశేషించి ప్రాంత నవనము లేదు, శ్రీ 1-4 రు 2-4-0 లు. నెగ లేహ్యము- అన్ని నెగ రోగములను యిచ్చుర ముగా తుదుచ్చును. బుడ్డి 1-8 1-8-0. కేటలాగుడు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

26.9-23 వ తేదీన యేలూరులో జరిగిన కమ్యూనిస్టు పోరాటమునందు గౌరవానికి ఆంధ్రనేయులు గారు తెలిపినభావములు :

జాతీయ కృత

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి. వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

విశాఖలోని ముందుగా రావలసిన అంశములు వందల సంఖ్యలను గాఢమైన కృత్యములను జూరెట్టినవి. తక్కువ అంశములను పాటుపడకుండా వరకును అనుమానము లేనివిగా జూరెట్టినవి.

శ్రీ చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణిసభ

ఒక విన్నవము

శ్రీ ధన్వంతరి భిక్ష

శ్రీ. శ్రీ. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారిచే స్థాపించబడిన చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాలయొక్క తిత్వబంధమును ఉచిత వైద్యశాలయొక్క యావగతమున చాలాభాగమును ధనకార్యమున చేయుచున్నది. వాటికి యిప్పుడు ధనసహాయము కావలసి యున్నది. మదరాసు కార్పొరేషనువారు వైద్యశాలకు సాయము రూ 1000/- ఇచ్చుచున్నారు.

స్థానిక సంఘములు చేసిన గ్రాంటులను మదరాసు ప్రభుత్వమువారు నిలిపివేసిరి. స్థానిక సంఘములనుండి సుమారు 20 మందివిద్యార్థులు కళాశాలయందున్నను, స్థానిక సంఘముల ధనము యితరస్థలములందు సంస్థలకు వినియోగించుకొనుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు నిలుపవేసిరి. వారిచర్యలను ప్రశ్నించుటకు వీలు లేకున్నది.

కనుక నీసమయమున మేము వైద్యశాలయొక్క కళాశాలయొక్క స్థిరముగా కొనసాగుటకై ప్రజల ధనసహాయమును కోరుచున్నాము.

1 మందిర నిర్మాణముకై ధనము కావలసియున్నది. ఇప్పటికి వచ్చిన వాదనములు, నియమింపి రూ 10,000- సుమారుగా నున్నది.

2 కళాశాల పనులకుగా నుండుటకై సాయము రూ 10,000-నుండి రూ 12,000-వరకు కావలసియున్నది. ఈ విషయమున కార్పొరేషనువారు ఇచ్చు రూ 1000- కప్పు వేరు ఆధారము లేదు.

3. వైద్యశాలయందు రోగులకనుకలకై నెలకు రూ 100 అద్దె గల యిల్లు స్వయంగా జరపెట్టవలెను.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదక ఫర్వనీచారి దయవలన లోపముగా నున్న మొత్తము వారివిరాళములన జరకడుచున్నది. కాని యెల్లకాలము పోషించుభారము వారు భరింపవలయు. గాన మీరు ఇప్పుడిదియొక యెంత స్వల్పమైనను సంతోషపూర్వకముగా గ్రహించుదును. కళాశాల మీరై వాధారకదియున్నది.

మీరు ఆంధ్రఆయుర్వేద వర్మనీచారు రూ 10 ను వాటాను దీసికొని 100 కి 5 లేక 6 లాభమును పొంది కళాశాల విద్యార్థుల శిక్షణము జరుపుటయందు మాకు తోడ్పడెదమగాక మా విద్యార్థులను, ఉపాధ్యాయులను కచ్చేరెందు వారములలోను మీరద్దయ కచ్చేరయ మీకు తోడినసహాయమున చేసెదరు గాక.

(సం) ఏ. లక్ష్మీకలి,
ప్రెసిడెంట్.

వైద్యశాలకాలము వృద్ధికిని సంఘరక్షణమున నుంచండి సాంఘిక దురాచారాల నిర్మూలించండి. శివబ్రహ్మచారియొక్క కమ్యూనిస్టులను నిర్మూలించండి. పరిశ్రమాలయముల స్థాపించండి. కాని కానకసభవ్యాస సంఘానికి మోక్షులను, వృద్ధి లేదు. మర క్షుడు కాదు.

మనజిల్లానుండున్న అన్ని నివిధసంఘములవారు ఆంధ్ర మారయొక్క పుత్రులము. ఒక్కతెల్లయొక్క అంకమున పెరిగి నాము. మనమందరము సోదరులము. ప్రత్యేకములు అనేకానాన్ని పెడమియ్యవద్దు. విశ్వజననభావాన్ని వృద్ధికియాలియు మనన సాధారణత్వమును పెంపొందజేయాలియు మహామహులంతా ప్రయత్నములు జేసి యాగోజుల్లోపోసి ఆంధ్రవాతీయతనైనా భింగంకలుకుండా రక్షించలేకపోయె మన చేడ్డ పేరు మనకం కనుక రావలెను చెప్పండి.

“మన” అనుకొనడంవలన చెమరు గొంత ఎన్నికలకలక అంభించాం. మన బ్రాహ్మణేతరులని యురికావోటు అననర ముగవ్వలపట్టికి ఆనలకు వెళ్ళా దొకరైతుబిడ్డ. ఆయనకానకు యెంతో అల్పాచమానమొచ్చింది. మనజిల్లాకందువలన 25 లక్షలు నష్టమొచ్చింది. మాస్టాజేగనుమయములలోను రాజకీయ ఖయి దీల సాకర్యమువిషయములలోను మనవారు చూపిన కనికరం తలచుకుంటే ఇప్పుటికి గుండెగులుతుంది. కాబట్టి మన అనేది మనకు అచ్చుబాటుకాలేదు. మహాబ్రాహ్మణేతరుల లాగునే మన కమ్యూనిస్టులు అచ్చురారు. ఎన్నుకొనబడుకొన్నవారు ఎన్నినైనా శరే సమర్థులను చూచి ఎప్పుడుకొండి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ
పట్టపదానోత్సవము

సర్ పి. ఎన్. శివస్వామిఅయ్యగారి ఉపన్యాసము

చెన్నరాష్ట్రమునకు వెక్కువీశ్వవిద్యాలయములు
అవశ్యకము

మీనూరు విశ్వవిద్యాలయపు పట్ట ప్రధాన సభ అక్టోబరు 24 వ తేదీన జరిగినది. సర్. పి. యస్. శివస్వామయ్యగారు క్రిందిపద్యసింహితః—

మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తమకాకాశాలను చుదగాను విశ్వవిద్యాలయమునుండి వేరుచేయు నిశ్చయించినపుడు నేను విశ్వవిద్యాలయమునందు వైసుభాస్కరగారును టి.వి. ప్రత్యేకముగా నొకవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుకొనుటకు మైసూరు లెగియండదని కొందరు సంజేషుపడిరి. కాని నానుమాత్ర మట్టినుదేనుక తని మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము జయప్రదముగ కొనసాగుచు ద్వివర్గవిశ్వాసము లిరియించిరి. ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయము నిర్మించుకొనుటకు లెగియాన్న సంజేషి అటుండగా, చదరాను విశ్వవిద్యాలయము అధికారము క్రిందగన్న వికాలావరణ యంతటికిని ఒక్కవిశ్వవిద్యాలయము సరిపడదనియు, అట్లున్నచో పెరియవను, విశ్వోజప్రభులయు; ముఖ్యముగా కానేరయిన నేను భావించుచున్నాను. దక్షిణ ఇండియాలోనున్న వికాలావరణ అధికజనుభక్తి వివిధభావముల బట్టియాలించుచును, పాశ్చాత్యతత్వతత్వములలో నున్న విశ్వవిద్యాలయవిధానముల బట్టిజూచినను ప్రభుత్వము ఒక్క విశ్వవిద్యాలయమునకు జరుగఁ అనేకములందు ట్రావర్శకమునుటకు సంజేషములేదు. అట్లు వెర్క్కువిశ్వవిద్యాలయముల స్థాపించుటకు సరిగ్గ సౌకర్యములు వాటిని సగ్గుముగా కాశ్యాచరణయందుంచుటకు లెగివిద్యార్థులకు లేకుండుటయే కారణములు. అయ్యి చెన్న కాశ్యాధానియందు అటుగములుగా నున్నది దక్షిణయండియాలో ప్రధాన స్వదేశసంస్థాన ముఖ్యకట్టలమందు ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుటకు అనుకములు కానేరవు. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునకు, చదరాను విశ్వవిద్యాలయమునట్టివిధానమువలనను, శాశ్వతావస్థల కనుసాముగా నొకవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు ట్రావర్శకమై ప్రభుత్వమువారు దీర్ఘాలోచన చేయుచున్నాడు. త్వరలో ట్రావర్శకమై విశ్వవిద్యాలయము యేర్పడక దని భలంపరచుచును.

మెనూరు విశ్వవిద్యాలయము

విద్యాభ్యాసమునకు యెక్కువీలు కలిగించుటకు, విద్యను స్థాపించుటకై వేరువేరురీతులుగా అనుకూలమును విద్యను నేర్పుటకై రకు, విశ్వవిద్యాలయముల నిర్వహణకైయు టావిశ్వము. మొనూరువిశ్వవిద్యాలయము నేర్పాటు చేయుటలో తిరిగి మరలాను విశ్వవిద్యాలయరూపమునే యిచ్చుటనుంచి నుద్దేశము క్రమస్వీకృతమునాటికి లేదు. దీనికి ప్రత్యేకపద్ధతులనుబట్టి యిచ్చుట ప్రజలనుకూలమును విద్యావిధానము నేర్పరచు నుద్దేశముతో నెలకొల్పిరి. దేశభాషల కెక్కుడు ప్రామాణ్యత నొసంగుట, విశ్వవిద్యాలయముల దైకపర్యవహను పెంపొందించుట, అధికమువ జ్ఞానముల నేర్పరచుట ప్రయరణకాని నేర్పరచుట, మొదలగు నూతన యోచనాటులు మీ విశ్వవిద్యాలయమును విశేషాంశములు. యూనివర్సిటీ తరగతులలో నొకయేను క్రింది, ప్రామాణ్యత తరగతులలో నొకయేను పెచ్చించుట యొక ముఖ్యనిశేషము. ఇట్లు మార్పు గావించుటలో కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సిఫార్సులను ముందుగా దెలిసికొనియు గన్నట్లును. ప్రామాణ్యత విద్య నుగించిన తోడనే యూనివర్సిటీ విద్యకు తగినట్లుగా విద్యార్థులు తయారగుట లేదనియు, వానిని యూనివర్సిటీవిద్యకు తగినట్లు జేయుటకు ఇంటర్మీడియేటు తరగతులు ప్రయత్నించుచున్నవిగాని, లాభకరముగా లేదనియు, ఇయ్యది ప్రామాణ్యత విద్యావిధానములందు గల పెద్ద లోపనియు, సాక్షయకమిటీవారు సూచించిరి. ఈ కారణములకల్ల విశ్వవిద్యాలయ విద్యను చదువుటకు అర్హులగువారినిగ చేయవలసి (ప్రస్తుతపు ఇంటర్మీడియేటు కళాశాలలు చేయవలయు ననియు, విశ్వవిద్యాలయవిద్య (డిగ్రీకొరకు) రి సంగత్యములే యుండవలెననియు, యీ కమిటీవారు సలహా నిచ్చిరి. చెన్నపురియందలి పాఠశాలలు కళాశాలలు ఏమయి మై అనుభవము గలిగినవారు యీసలహా యుక్తముగ నున్నదని అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇంటర్మీడియేటు తో వృత్తివిద్యలభ్య

[illegible]

జాతీయవిద్య— అందరిలోనూములు

: ద్యయోక్త ఉద్దేశమును గ్రహించుటవై యీ దేశము
 నందు విద్యావ్యాప్తక మెంతవరకు వృద్ధిగాంచినదో స్పష్టమగుట
 అధ్యాపకీయమునది ఈవిషయమునందు పౌరులకును, ప్రభుత్వ
 మునను అభిప్రాయభేదము లేదని నేను నమ్ముచున్నాను
 విద్యాధుల జ్ఞానము ను బలము బలము వృద్ధి
 చేయుట, జాతీయ జోన్నత్యము భావితభివృద్ధికి అనుకూలముగ
 వారీయందు చేతకర్త పౌరులకుండవలసిన బాధ్యతభావములను
 జ్ఞాతీయముట విశ్వవిద్యాలయమున కాద్యముగ నుండవలెను
 ఈఉన్నతాచార్యులును నువిశ్వవిద్యాలయములందు కొనసాగు
 చున్నవో లేదో జెప్పవలయు. ఈయందేశమును కొనసాగించు
 టకు నునమవలెంచిన మర్తము నరిమైనదిగా నుండక పోవచ్చును.
 భారతదేశమునందు, రాజకీయందోరము కలన ప్రజల దృష్టి
 విద్యావిషయములవంక ఆకర్షింపబడినది. జాతీయవిద్యకు వృద్ధి
 చేయవలె ననుకోరిక వికరీకమార్గములయందు పరిణమించినది.
 ప్రభుత్వసంబంధముగల పాఠశాలలను బహిష్కరింప వలయు
 నని ఒక ఉద్యమము ప్రారంభమైనది. విద్యయొక్క ఉద్దేశము
 లను, అదర్శములను గ్రహించికాక కేవలము విద్యనందోదేశము
 తో యీఉద్యమము ప్రారంభింపబడినదని నిస్సంశయముగా
 జెప్పవచ్చును. జాతీయవిద్యాగమస్య మిగులగొప్పదనుటచే ప్రభు
 త్వధన సహాయము లేక యీ సమస్య ను
 పరిష్కరించు టసాధ్యము. ప్రభుత్వ అధ్యాపక వర్గులద్వారా
 ప్రజలవలననే జనుకూడుచుండగా ప్రభుత్వపాఠశాలలయందువిద్య

సాక్షాత్తును వివరించు చరిత్రముండ నక్కరలేదు. విద్య: అపు థావలన నా, లేక విద్య నేర్పవారి వలననా, లేకవిద్యాయాధికారుల వలననా, లేక విద్యార్థుల పఠించు ప్రస్తావనలవలననా లేక విద్యాలయముల నిర్వహణలవలననా లేక విద్యార్థుల భావము నిర్ణయించువలననా లేక జాతీయవాది ప్రపించి యుండెను. దేశములభివృద్ధిజేందవలయునని ఆధునిక శాస్త్రముల ను నూతనభావములను బహిష్కరించుట భావ్యముగాదు. పాశ్చాత్య వాగ్విధి క త తి. విజ్ఞానములం దుక్రేష్టమైన దానిని గ్రహించుట యోగ్యము. భారతదేశమునందు పాశ్చాత్య వాఙ్మయమును, శాస్త్రములను వ్యాపింపఁటను ఆంధ్ర పరభూట వివాదకరము. పూర్వకాలములముందు యెంతో ఉపయోగకరముగ నుండునను, అధునిక పరిస్థితులకు నిష్పయోజన కరమగు ప్రాచీనవిద్యావిధానములను మరల స్థాపించుట పాపాటకము. దేశము బీదస్థితి యందున్న దనియు ప్రస్తుతవిద్యావిధానమునకు అధికముగ ధనము గావలె ననియు, శాస్త్ర సౌఖ్యము కలె గురుకుల విద్యావిధానమును వెలకొల్పటం జీవితముని కొంచునాదించుచున్నారు. నేను యీ విధానమును తిరస్కరించుటలేదు. కాని ఈభూర్మునకు నిజమను అర్థమును గ్రహింపవలెను. గురుకులముల యందుండు విద్యార్థి ప్రపంచజీవితమునకు దూరముగ నుండి కఠినతను శిక్షకు లొబడి జీవించు నిబంధనల ననుసరించుచు జీవితము గడుపువలయును. విద్యార్థినియను శోకమును తీగవలె నుటమరలగ సోపానంబులయందు నివాస ఆంగీకరించదు. మననవిద్యోగ బడపవార్తమునలె శిక్షకులలోబడి మగ్ధమునకు జేబడవలసినదని ఆపస్తంబధర్మ సూత్రములవలన గ్రహింపవచ్చును. యవకుల శాపాభివృద్ధికి సంబంధించిన శాస్త్రజ్ఞానము అప్పటికి వృద్ధిజెందియుండలేదు. విద్యను విద్యార్థులు నేకరించి అకసరముకు నపుడు తిరుగ బెట్టజెప్పుటయే విద్యార్థుల ధృష్టుతగ పరిగణింపబడెను. జీవితశుభాప్యలను యెదుర్కొనుటకును, జీవితము నందలి ఆపాయములనుండి కడలేరుటకును, నూతన శాస్త్రములను ప్రారంభించి కొనసాగించు ఉత్సాహమును కలుగజేయుటకును, సాంఘిక జీవన సౌఖ్యములను వృద్ధిపఱచుటకును ఈవిధానము నికుపయోగ కరముగ నుండును, నైతికవిద్యయులందు విద్యార్థి కఠినముగు క్రమశిక్షకు లొబడి నను గురుకులవాసమునకును గృహస్థ జీవితమునకు సామ్యము లేందుక యీ క్రమశిక్ష గృహస్థ జీవితమునందు మిశుల లాభకరముగ నుండవలదు. సామాన్య ప్రపంచములో ప్రథమసంబంధము కలగనే ఋష్యశృంగుకుడు మోహమునకు లొబడిపోయి యుండుటకలన ప్రాచీన కఠినిశిక్షాని లోపము స్పష్టముగుచున్నది. ఇగ్నిష్టాబ్ధికు మూర్ఖత్వము కలిగి విద్యార్థులు ఇంకను అధికముగు నైతికసంపద కలవారై స్వాతంత్ర్యము, దేశభక్తి, ఆత్మవిశ్వాసము, కలిగి ప్రపంచజ్ఞానముతో నూతనోత్సాహముతో జీవితమును ప్రారంభించురనుట నిస్సంశయము. కంగ్రియందలి గురుకులము ప్రాచీనసద్భుతుల ననుసరించి స్థాపింపబడినను, పాశ్చాత్యవిద్యనుగూడ కొంతవరకు అమలుచున్నది. కాని, విద్యార్థులను కఠినశిక్షకు లొపమునట్లు చేయుట ప్రస్తుతశిక్షాస్థితుల కనుగుణ్యముగ లేదని జెప్పవలసియున్నది. గురుకులవిద్యావిధానము ఉద్దేశములను నేను తిరస్కరించుట ప్రాచీన విద్యావిధానములయందు క్రేష్టమైనదానిని, నిజపుటకు కంగ్రిగురుకులము గా విం చు చున్న ప్రయత్నములను ఆశేషము ప్రశంసించియున్నాను. ఉపాధ్యాయుల పట్టభక్తి, నిరాదంబర జీవితము, కళంకములేని నైతికప్రవర్తనము విద్యార్థులకు కలిగియుండుట ప్రశంసనీయము అయినను యీ సద్గుణములు పాశ్చాత్యవిద్యుల వలనబొందు పాఠశాలలయందు దలచడలేని నెప్పుటకు విలువలేదు. ఇంతేగాక ఈగురుకుల విధానమునందు అధికారమునకు లొబడి యుండుట ప్రామాఖ్యముగాని భావస్వాతంత్ర్యము వృద్ధియగుటకు సంపూర్ణకాశములు లేవు. నేపాలవిచారణ యందు క్రొత్త క్రొత్త మార్గములను అవలంబించిన వారి సంఖ్య భారత దేశమునందు అధికమునుమాటవిజము. అయినను పురాతన సాంప్రదాయముపట్ల గౌరవము జూపుచు వాటిని విద్యార్థులు అనుసరించునట్లు చేయుట ప్రాచీనవిద్యావిధానలక్షణమని ఆంగీకరింపవలెను. ఉపాధ్యాయులకు ఉద్దము చెప్పవలయుట విద్యార్థులు మనసునందుంచుకొనవలసినముఖ్యమూతము.

ప్రాచ్య పాశ్చాత్య ఆదర్శములు

విద్యావిషయములందు (పాఠ్య పాఠ్యాత్మ్య అదర్శము
లకు భేదమున్నది. ఇట్టిభేదములు అన్ని దేశములందు ఒక కాదు
నందుండెను. సాంఘికదాయమునకును స్వార్థాత్మ్యమునకును, మ

మునకును కాస్త్రమునకును, గలతరపున
అధికారియైన వివాదము భారతదేశమునకు (కొత్తగాను,
ప్రస్తుతము పాశ్చాత్యప్రాంత విద్యావిధానముల విషయమై
యిట్టి వివాదము జరుగుచున్నది. తత్ఫలితము, పూర్వవర్తి, భావ
అభివ్యక్తి మున్నగు అంశములు యీ వివాదమునందు తేలిక
చున్నవి. సంపూర్ణముగ పాశ్చాత్యపద్ధతులను అవలంబించుట
మన జాతీయతను పూర్వవర్తిని అపమానకరముగ నుండు
టు కొందఱుచే పరిగ్రహింపబడుచున్నది. ఇట్లుగాక పాశ్చాత్య
కాగితములందు శ్రేష్టమైనదాని గూడ గ్రహించక సంపూర్ణ
ముగ ప్రాచీనపద్ధతులనే అవలంబించుట కల న జీవిత
సమస్య కన్పించును. ప్రపంచమునందలి నూతనపరిస్థితులతో
పాటు మనము మనజాతీయత క్రొత్తమును కాపాడుకొనవలయు
ననిన యీరెండు విధానములను సమన్వయము గావించవలెను.
జాతీయభివృద్ధికే గాక స్వర్ణము నుభయితియునుగూడ యిట్టి
సమన్వయము అవసరము. శేషము మార్పముగ ప్రాతపద్ధతులనే
అవలంబించి వలయునని కొందరు, ప్రాచీనపద్ధతులను సంపూర్ణ
ముగ తిరస్కరించి పాశ్చాత్య ప్రాంతములను సంపూర్ణముగ నవలం
బించవలయునని కొందరు వాదించెదరు. మరొకందరు యెట్టివి
స్వయం లేక న మ య ము న కు తో చి న టు
జీవితమును గడపుచుండురు కాని చక్కగ, జాలోచించిన
ప్రాచ్యపాశ్చాత్య విధానములందును శ్రేష్టముగాని గ్ర
హించుట అవసరమని కన్పించును. ప్రాతపద్ధతుల యందు
లాభావమును జాతీయభివృద్ధిని జేయుటయు, పాశ్చాత్యభివృద్ధి
ని పాశ్చాత్య సామ్రాజ్యమునకు అనుగుణ్యముగ పాశ్చాత్యవిధానము
లందరి అంశములను గ్రహించుటయు కర్తవ్యము.

ప్రాచీననాగరికతయందలి లోపములు

ఈ నాదమును బలపరచుటకు కొన్ని
నిదర్శకములు జూపెదను. వివాదముల గూర్చి పూర్వపు
యేర్పాటు లెట్లుండెనో వివరించెదము. వరుడు, కన్య పరస్ప
రము కొంతకాలక యెవరో వివాదమును నిర్ణయించుచుండెడి
వాడు, క్షుత్రయును లేక గాంధర్వవివాదము గావించుకొన
వచ్చును. కాని, సాధారణముగ తిరిగి ప్రతినిర్ణయమును వరుడు,
కన్య అంగీకరించుట అవసరముగ నుండెడిది. ఇట్లుగాక యీ
యాచారమే అవలంబింపబడుచున్నది. బాలికలకు విద్య నేర్ప
టవలన సరియును వరుడు దొరకనందున క్రమక్రమముగ బాలికల
వివాహములు యీదు అధికము జేయుచుండుచు
న్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో కన్యలకును యీ
వసులకును వివాహవిషయములందు కొంతస్వాతంత్ర్యముండుట
అవసరము. ధర్మకాస్త్రములను ననుసరించి భార్యధర్మమును కొన్ని
నిర్ణయించబడినది. భర్త భార్యకు దైవతమైయున్నాడు. నీదవలె భార్య
ధర్మమును నుండుచుండవలెను. ఇట్టి ఆచారము మొగవానికి తృప్తి
కరముగ నుండినను తనభర్త గౌరవములను చక్కగ గుర్తించి
అతనియందు వైరాళము యేదియు లేదనియు, తనవలెనే మను
వ్యమృతుడనియు గ్రహించగలిగిన తమ యభివృద్ధి గోరుచున్న
స్త్రీలు యీధర్మ నిర్ణయమును అనుసరించుట అసాధ్యమగును.
ఇట్లుగాక అన్ని విషయములందును సమాన
స్వాతంత్ర్యము భార్యకుండవలయు ననుట స్త్రీల గౌరవమున
కనుగుణ్యముగను గృహస్థ జీవితసాధ్యమునకు సహకారిను,
అధునిక పరిస్థితులకు అనుకూలముగను, కొందునుగూడ, ధర్మ
కాస్త్రములను ననుసరించి ప్రత్యేక లెలిదగ్గుల ఆజ్ఞలను యేవిధ
ముగ నైనను కొనసాగించవలెను. దేశభక్తి మోటును కొనసా
గించుటకే శ్రీరాముడు 14 సం॥ లు అరణ్యమునకు పోయెను.
వరుగురాముడు తండ్రి ఆజ్ఞ ననుసరించి క్షితి కెచ్చెనను మొన
రైనను, ధర్మములను తెలియజేయుట యందు ఆతిథ్యోత్సవలతో
గూడిన కథలతో మన వాఙ్మయము నిండి
యున్నది. ఈ కాలమున తండ్రియిచ్చు తెలివితప్పుల ఆజ్ఞలన్ని
టిని కుమారుడు కొనసాగించుచుండవలయునా? రాజకీయ
విషయములందు ధర్మకాస్త్రములను ననుసరించి సార్వభౌముడు
విష్వంశసంభూతుడు ఈవిధి నమ్మకమును పాశ్చాత్యదేశ
మున యెన్నియో సందర్భములకు పూర్వమే వదలుకొనితి.

కొంతమంది భారతీయులు తమయొద్దనుండు ఒక
విధముగను మొలకల మరయొక విధముగను ప్రవర్తించుచు
ండురు. ఇంటియందు స్త్రీలు పూర్వవారసరాయణులు. తన
పూజలందును, శిశువులను పెంచుటయందును మున్నగు విష
యములందు ప్రాత పద్ధతుల నవలంబించు భార్యలనే భర్తలను
నరించుచుండురు. తన భావములను, భార్యభావములను
యెంతయో భేదముండుటచే నిజమగు నుభయితి నుండదు. కాని
తనకు భార్యకే లేకున్నను తన మతగౌరవమును, ప్రాచీన
సాహిత్యములను తన భార్య కాపాడుచున్నదని అతిడు
విశ్వసించును.

ఇందువలన బాలికలకు విద్యాభివృద్ధి, మున్నగు అధునిక
కారములు తమకంత రుచికరముగ నున్నను తమగృహమునందు
మాత్రము ఆచరణముండుచు, కొందరు మొలకల నొకవిధము
గను, తమగృహములందు వేరొకవిధముగను ప్రవర్తించుచు
ండురు. ఈవిధరీతి అంత మొందవలయునన్న స్త్రీలకు విద్యగ
రపుట అత్యావశ్యకము. పురుషులకు చెప్పబడు విద్యకాదున్నను
గృహస్థత్వములు జరుపుకొనుటకును, సాంఘిక జీవితములకు
సహాయముగ నుండుచు విద్య బాలికలకు నేర్పవలెను.
ఈయుద్దేశముతో ఉన్నతవిద్యకులందు స్త్రీలకు చెప్పవలసిన
విద్యావిషయమై తమ ఏర్పాటులను యీ విద్యవిద్యాలయము
వారుగావించురని నమ్ముచున్నాను. ఈ సందర్భమున సాధ్యమన
భూమివారు కొన్ని అమూల్యములగు సలహానిచ్చియున్నారు.

కాస్త్రపరిశోధనము

కాస్త్రపరిశోధనము జరుపుటకు అవకాశముల కలుగజే
యట విశ్వవిద్యాలయమునకు భర్తమైయున్నది. మైసూరునందు
భారతదేశమునందు ప్రసిద్ధిగాంచిన కాస్త్రప్రతిపాదయొక్క భీ
పరిశోధన మొనర్పదలను విద్యార్థులకు యచ్చుట చక్కని అక
కాశములు గలవు. ఈవిషయమై విశ్వవిద్యాలయమువారు విద్యార్థ
కులకు ప్రోత్సాహ మొనగెదలని నమ్ముచున్నాను. చెన్నపురి
విశ్వవిద్యాలయమునందును మైసూరునందును మైసూరు నాం
దును విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థులకు సైనికము కరపుట యే
ర్పాటులజేయుట లాభకరముగానుండును. మైసూరునందు
అంగ్లేయులైనను అధికముగానుండుటచే యీ సందర్భమున యేర్పా
టులు గావించుట సులభము.

సమాకారోద్యమముయొక్క బౌద్ధత్వము

నేడు పట్టభద్రులైన మారు యేదనియిం దున్నును కొన్ని
బాధ్యతలను భరింపవలసియుండునని గ్రహించవలెను. రాష్ట్రపు
పౌరులగుటచే మిథ్యములను మిథ్య గుర్తెగవలెను. ప్రజాశాస
నజీవితమునందు పాల్గొనుటకు అవకాశములు అధికముగ నుండును.
త్యరలో ప్రవేశపెట్టబడ నున్న సంస్కర
ణాలకు రాజకీయజీవితమునందలి శాంఘ అధికము గాగలదు.
తృప్తికరముగ పౌరులంతయు బాధ్యతలను నిర్వహించుటకు యత్న
మును ప్రజాభిప్రాయము యేర్పడుట అవసరము. ప్రజాపథ్యము
పొందుటకు నూడ ఇట్టి ప్రజాభిప్రాయ మేర్పడుటయే అవస
రము. సాధారణముగ ఓటమీలకు రాజకీయవిషయములను
అధికముండదు. ఏవోకొంత చదివినవారు వారాష్ట్రమునకు
నరించుచుండురు. ఇతరులు, చదువుకొనినవారు చెప్పెడి మాటల
నునుసరించెదరు. కావున సరియగు ప్రజాభిప్రాయ
ము యేర్పడునట్లు జేయుట రాజకీయ విషయములందు క్రద్ధ
హించువారి ధర్మమై యున్నది. ఇందులకు నిమ్మతూపాకముద్ది
తో కాంతముగ స్వవక్షాభిమానము లేక సమస్యల విషయమై
యాలోచించి అభిప్రాయములొనగుట అవశ్యము. ఇట్లు కాంత
ముగ నాలోచించుటకు ప్రారంభించిన రాజకీయపక్షములవలము
క్షితియనిన కొందరు వాదించవచ్చును. నిజముగ పార్లమెంటు
సాంప్రదాయముల ననుసరించి ప్రభుత్వవిధానము స్పష్టిగాంచ
కల మనిన రాజకీయపక్షములేర్పడుట అవసరము. అయినను సరి
యగు ప్రజాభిప్రాయము యేర్పడుట పౌరులకును, రాష్ట్రమునకును
లాభకరము. రాజకీయ పక్షముల వాయుట, తమ పక్షాభివృద్ధి
కొంత పాటుపడుచుండురు. కాని, పక్షములారకు నేరజేయుట
కన్న దేశముకొరకు నేరజేయుట శ్రేష్టమని అంగీకరింపవలెను.

రాజకీయ విషయములందు పాల్గొనదలచువారు కొందరు
కొందరు ప్రత్యేక కాఖిలవిషయమై ప్రత్యేక పరిశ్రమ మొనర్చుట
లాభకరము. ఒకరే కాని విషయములందును సంపూర్ణముగాను
పొందజాలరు. సాంఘిక నేరజేయు వారు యితర
అందొకరనులందు పాల్గొనుట కష్టము. కావున యేదో ఒక
విషయమునందు పరిశ్రమజేయుట లాభకరము.

సాంఘిక సమస్యలు

దేశమునందు సమస్యలు గల పరస్పరభేదములు వృద్ధి
యగుచున్నవి. బ్రిటీషుప్రభుత్వముపట్ల జ్యేష్ఠమునై ఆధారపడి
యన్న హిందూమతానుభూతియైత్రీ కాశ్యపముగ నుండవలెను.
రెండుమతములకును నిజమగు మైత్రీ అధికము గావలయును. భారత
దేశమునందలి యితరసంస్థానములందున్న యీ రాష్ట్రమునందు
నివిధమతములకు గలభేదములు తగవులు తక్కువగా నుండుట
సంతోషకరమగు విషయము. ఇట్టి నుభయితిగామములకు కారణ
ములను పరిశీలించుట నితరరాష్ట్రములకు లాభకరముగ నుండును.
ఈ రాష్ట్రమునందుగూడ సాంఘిక సమస్యలు తీవ్రముగ నుండుట
శోచనీయము. ఈ సమస్యల నంత మొందించుట విద్యారంతుల
ధర్మము. అలసంభూతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము యిచ్చు

విషయమై సంస్కరణముల సంస్కరణములను సలహాల నిచ్చి
యొక్కారు. ఈ సలహాలవలన యెంతవరకు లాభము కలుగునో
యితరరాష్ట్రముల నాను గమనించుచుండెదరు. రాజకీయవిషయ
ములందును, యితరవిషయములందును, యీ రాష్ట్రమునకును, బి
టీషు ఇండియాలోని రాష్ట్రములకును కొంత సామ్యమున్న
ను, నుభయముగ భేద మొకటొప్పుచి, ఇచ్చట పాలకుడును, పాల
కులును ఒకరే వాటికి చేరిన వారు అందుచే
పాలకులను ప్రత్యేకముగ సందర్శించవలసిన విషయములందవు
పాలకులపట్ల రాజానకు అధికముగ సానభూతియుండుట సహ.
జను ఇది మీ అభివృద్ధికి మిగుల సహకారక నున్నది.

భారతదేశ చారిత్ర పఠనము

పండిత పి. టి. శ్రీనివాసయ్యగారి యుపన్యాసము
దేనివారము నాడుంజులము మద్రాసు ఉపాధ్యాయుల
సంఘము రిపుర కెల్లటంచుడివరకు పి. టి. శ్రీనివాసయ్యగారి
భారతదేశ చారిత్రమునుగూర్చి యుపన్యాసించు
ఇట్లు ముగిరి. నేను జెప్పబోవు సంగతులు పఠనీయగంధము
లందరి ప్రాయశఃపాదక సంబంధించవు. నానందయే వేరు
కొంతయు యూహించుటలు భారతీయుల నిజచారిత్రమును గప్పి
పుచ్చి తప్పుసంగతులను బుద్ధిపూర్వకముగ వ్రాసిరి. వీరిందరును
హిందూ చూచుకొనిన బ్రిటీషు యూహనలను ఒకదానితో వా
కటి సంబంధము లేనదే వ్రాసిరి.

భారతదేశ చారిత్రముయొక్క ప్రాతిపదికమును గూర్చి
కొందరు యూహించుట చరిత్రకారులు చరిత్రమునుగూర్చి భూ
రతస్థులను వ్రాసిరి. భారతదేశ చారిత్రము ప్రారంభమైన తేదీని
ఎవరు నిర్ణయించగలరు? మనము చదివిన భారతదేశ చరిత్రము
ఏవో కొన్ని విచారకరముగ సంగతులతో గూడుకొన్నది. దీనినే
భారతదేశ చారిత్రక పఠనము ముగియును.

ఈ సంగతులు భూమియలకును గౌరవము గావు.
1810 సంవత్సరమునండి కేటింగరు, ఈయూడు వందల
ఏడువేలవేల, భారతీయులు బ్రిటీషు భావములను గ్రహించలేదు.
వైకృతము అంతయు మామూలు బ్రిటీషుభావముగ నేయు
దును. కాని తరువాత ఈయూడు వందలవేలవేలవేలవేల భారత
ప్రవృత్తి నే కల్పించుచున్నాడు. హిందూదేశచరిత్రమునకు చెందిన
సంగతులన్నియు నిజముగ భారతీయసాంప్రదాయనే అనుస
రించినవి. బ్రిటీషు సంబంధములేకనే యభివృద్ధి చెందుచున్నవి.
దేవాలయమును నిర్మించు శిల్పికాస్త్రము 8000 ఏడవపురూపుము
ప్రారంభమైనది. ఈ కాస్త్రము ఏమియు శిలలుగాలేదు. దిన
దినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఎట్టిమార్పును జేందలేదు.
(సంతకము)

వరములొగూడ బ్రిటీషు సంపర్క మేమియు లేదు.
హిందూ మతమునకు బ్రిటీషు పాశ్చాత్య మేమియులేదు.
కొందరు చారిత్రకారులు హిందూదేశ చారిత్రము ఆశ్చర్యకరమంద
యీ త్రతో ప్రారంభమయ్యెనని వ్రాయుచున్నాడు
మహాత్మునియొక్క మహాత్ముడు జన్మముతో ప్రారంభమైన.
దని వ్రాసిరి. కొందరు జన్మమునందేయు ఈ పుక్కిటిపురాణము
లను మనము నమ్మకలెనని వారి యభిప్రాయము. కాని నేనట్లు
నమ్మువాడను శాను. నేను హిందూదేశ చారిత్రమును కవిశ,
సంస్కృత మూలాధారములనుబట్టి చదివినాడను. పురాతన వస్తు
పరిశోధనములనుబట్టి గూడ చదివెతిని. వీటిన్నిటినిబట్టి చూడ
హిందూదేశ చరిత్రమును మానవుని పుట్టుకతోడనే ప్రారంభమై
దని చెప్పవలెను. మనజానకు మొదటి జన్మసానము భారతదేశమే
ఇది శా దృఢమైయున్నది. నానుసహాయము పండిత ఇలియట్టు
నిర్మితుగాగూడ మనజాను గంగాతీరమున పుట్టెనని వ్రాయు
చున్నాడు. హిందూదేశచరిత్రమును భూగోళకాస్త్రసహాయము
తోడను నిజస్థితులనని వాఙ్మయసహాయముతోడను చదువవలెను

అభ్యుత్పలై పి. పి. రామస్వామయ్యగారు అయ్యంగ
గారితో అన్నిటియందును ఏకీభవించుచున్నాడ ననియు హి
ందూదేశచరిత్రమును మనము కష్టమగు చదువులకు ఏదో ఒక గొప్ప
పారబాటుండవలెననియు వాని నెవరును కనుగొనలేదున్నారని
యు నుడిగిరి. మనము భారతీయసాంప్రదాయమునే నిజపుకొని
భారతీయ ఆచారములను సాగించితిమేని మన భారత కృత్వీ
త్వమును నిజపుకొనగల మనె.

అభ్యుత్పలై ఉపన్యాసమునకు వందనములతో సభ ముగి
సెను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కళాకార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తెలుగు భాషా శాస్త్రము జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా	}	...	2	4	0	
రాయణశాస్త్ర విరచితము)						
హిందీ భాషా శాస్త్ర (తెలుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు	}	...	0	6	0	
గొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)						
హిందీ మొదటివాచకము		0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష	}	...	1	8	0	
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది						
శ్రీరామవిజయం-నాటకము	0 8 0	శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0	4	0	
ఆరాధనవిధి	0 4 0	ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0	8	0	
శ్రీ గురుభాష్యము అను వేదసారగ్రంథము ధర్మపాటలు,	}		0	4	0	
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.						
హిందీ తెలుగు పాఠ్యశాస్త్ర ద్వితీయ భాగము		సంగీత శాస్త్రము	...	వెల 0	8	0
తర్జుమచంద్రిక	...	సటికా ఆధ్యాత్మికచింతామణి	0	12	0	
శబ్దకాముని (నిఘంటువు) జేబులోనిముద్రనది	1	4	0
సత్యవత్సవాభ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట	}		1	0	0	
గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య						
మేని వదల మని జనించదు						

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కళాకార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు

ఇ స నా వె లి

ఇ స నా వె లి అను అంటి మలేషియా దేశమున వాడుకచే మలేషియా రాసీయక ఆటంక పరచును. పన్నుకలకును బాధములన్నిటిలోను దీనిమేది స్వల్ప ధ్వజమునాను సేవించుచే మనరకు, అయితే ఈ దివ్యమగ్రంథము సేవించి, జహా కాలునుంచి రావచ్చు కష్టమును తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యశాస్త్రజ్ఞులే నీని భాషను చేసియున్నాడు ప్రతిదినము ఉపయోగము, పాఠశాలము లో మౌఖ్యము సేవించి మలేషియా రాసీయక ఆటంక పరచును. విద్యుత్తు విజయోగించుటకు ఇ స నా వె లి అను దేశములను. ఇ స నా వె లి అనునది ద్రవరూపముగా తయారు చేయబడినది.

ఫెటో - చెనా రక్షణములను మంచి నీటికి తెచ్చుట యందు విశిష్టత అధ్యురముగా జరిచేయును. మలేషియా జ్వరము చే బలహీన మైపట్టియు మరి ఇతరకాణముల చే కలిగిన అవయవముల నడచి, నిస్సరుసు పోగొట్టుటయందు దీనికి సమామైన టానికు మలేషియా లేదని నిశ్చయముగా చెప్ప వచ్చును.

నాసిరా - ఉంబ్రా అతి మృదువు వాటిను చేరనీయక మంచి జీర్ణ శక్తిని కలిగించుట యందు ముఖ్యముగా పాప సంబంధమును పోషించును. విదేశీయ లోహసంబంధమును, పోషించుట

అంటా తియారు వాయువు, మాత్రకృష్ణ రోగము, మూత్రమునందు ఉష్ణ ఎక్కువగా చేరుట, యితర మూత్రవాళ సంబంధముల వ్యాధులను పోషించుటయందు అనమానమైనది, వాతరోగమునకు రామచంద్రమునది.

గయోక్తాండ కష్టములే నుభముగా విరోచన మును లోహ సంబంధమును పోషించును. ఇది అతిశ్రేష్టమగు విరోచన దేశమున అందరు సిఫార్సుచేసియున్నారు. ముఖ్యముగా మలబద్ధము మాయముగా గల వారు చేతులతో దడచి, తిరిగి అని సాగముల వారు దీనిని వాడు చున్నారు.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 Fort BOMBAY.
ఇండియా, బర్మా, సిరియాలునకు పోస్ట్ బిజింట్లు:—
మె స ర్స్ గో రి యో (లిమిటెడ్) తపాలపెట్టె నెం. 159, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

వాడితిరా? వాడకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి సంలొప్పించు!!

ఈ అద్భుతమైన మౌఖ్య మొదటి రకం కస్తూరి, ఊకమపువ్వు, కచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమాలికల చేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు కస్తూరు లందుచేరుటలేదు. పిన్నలు, పెద్దలు, ముసలివారు, వాంఛల మొదలగు వారందరు అనుపాద్యమతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది. 250-800 మౌఖ్యముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పోస్టుఖర్చు చేరు.

ఈ దిగుత తెలుపబడిన కోపధములు కప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

తాచా పనోదిన:—సాధారణమైన జ్వరములు, కలిజ్వరములు, మలేషియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (64 పొట్లములు గల) ప్యాకెటు 1-కి రూ 1-0-0.

శివకాంతి తెలుము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీగా చక్కెరలో అతిసుఖముగా వారి వారి రుచిను సుమరించి కొన్ని బొట్లు తీసుకొనిన సుఖముగా విరోచనమగును. కష్టము లేదు. సంకటము, అనాహుత వుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0.8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాపి, టీ, కోరో మున్నగు పానీయము జేహోగ్యమును తెలుపబడు గాక అనేక వ్యాధులకు వారణమగును. అట్లు లేక జేహానందుడు వ్యాధులను పోగొట్టి మలబద్ధమును, లేక ఇతర వ్యాధులను రాసీయక ఆటంకపరచును. అనేక వేల ద్రవ్యముల ఖర్చుచున్నది.) ద్రవ్యా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాధాగ్య శొంతి:—(బాలింతల పాలిటికి కర్మకసాదము వంటిది. కనిపప్పుడు, తగవార వారికి ముఖ్యముగా జీవములు యివ్వందుకు వారికి ఈగు వ్యాధులన్నిటిని యిది కర్మక ముచ్చును. 20 కులంబుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0

చాళ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శ్రీరాధామణివైద్యశాల, మైసూరు.

(8) బ్రాంచి, నెం 331, తంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి.పి. లు పంపబడవు. (594)

సమకాలికాభి ప్రాయములు

ఎన్నికలు : ప్రజలకర్తవ్యము

(స్వరాజ్యపత్రిక)

ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. ప్రతికట నాల్గుములల నుండియు ఎన్నికల జాబులు వచ్చుచున్నవి. జాబులు ప్రజావ్యాధియను వ్యక్తము చేయుచున్నవి. ఈకర్తవ్యము ఎన్నికలు సాంఘిక కమస్యగా జరిగింపుము విమర్శకరము. గతకర్తవ్యము జన్మింపజేయు ఎన్నికలలో విజయముగాంచిన ఎన్నికలు కేవల సాంఘిక సమస్యగా జరిగింపబడలేదు. మనకటి ఎన్నికలలో ప్రజావ్యాధిలకు వ్యతిరేకముగా గొందఱు జన్మింపజేయు ప్రజావ్యాధిలకు చేసినమాట కర్తవ్యమే. కాని, ప్రజలు ప్రజావ్యాధిలగునాడ నెన్నుకొనిననుట మా. రామచంద్రరావుగారు, ఏ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు దురినేటి కేవలగిరావు పంతులుగారు మొదలగువారు తార్కాణ. అటుచే మనకటిఎన్నికలు రాజకీయసమస్యగా బయటపడవలెనని చెప్పటలో అతిశయోక్తి లేదు.

ఈపత్రికలో గతవారము, ఈవారము యాదించిన జాబులకావించిమేని ఈ సంవత్సరము ప్రజావ్యాధియను మూలనిధము తెలియగలదు. ఎచ్చటజూచినను ఏసంఘమునా రాసంఘమునా వికే సమస్యలు లాగునగునవలయునను వార్తలువచ్చుచున్నవి. కమ్మవారు కమ్మవారికి, రెడ్లు రెడ్లకు, కాపులు కాపులకు, త్రిత్రియులు త్రిత్రియులకు ఓట్లు ఇచ్చునను వార్తలు, వ్యవసాయమునూ నూనలూ బయటపడెదలచున్నవి. కమ్మతనము, కాపుతనము, త్రిత్రియము రాజకీయరంగమున దేమి పని చేయగలవు? ప్రజావ్యాధి ప్రజావ్యాధిభావములు, మహమ్మదీయ మహమ్మదీయభావములు, క్రైస్తవభావము, అన్నింటిని విడిచి వేసి భారతీయుడ నను అవగతము గొని రాజకీయధీశులు ప్రకర్షింపలేదు. హిందూదేశమునటి దేశములో ప్రజావ్యాధి సాంఘిక భేదములుండితరు ననుమాట సత్యమే యైనను, రాజకీయవిషయములో సాంఘికవిషయములకు ప్రాముఖ్య మొనగుట విచారకరము.

కృష్ణాయుడలమునటి మండలములో 12 గురు అధ్యర్థులు నిల్చి అందొక్కరును స్వరాజ్యమునామర లేవండుట విచారకరము! మద్రాసు రాజధానిలో ప్రస్తుత సందర్భములో స్వరాజ్యపక్షమునకు విశేషావకాశములు దాని మొదటిమండియు తెలిసిన సంగతి! కాని, ఇంకొకటిగా లేవండునని యనుకొనలేదు. ఈవారిలోవైసయ్య, లాలాజీగారి యిద్దరూ ప్రకారము ప్రతిఘటనమును ఆదర్శముగా గొనకున్నను ఆయాదర్శమునకు జేరులో నన్నవారె దానన్నాలో చెప్పటగుడ దుర్లభము. అధ్యర్థులు, ఓటరులు దమసాంఘిక బలమునే ఆధారపరచుకొని ఓట్లు గాన్నించుచున్నది. తమకిమ రాజకీయతత్వములను అధ్యర్థులు ప్రకటింపబ్రయత్నింపలేదు. ఓటరు లంగితులందే రాజకీయ తత్వములపై దృష్టిని బ్రసరింపజేయులేదు. "నేను! మీసంఘమునాడను! అవును మేము మీకు ఓటు లిత్తుము" నేడు పరిపాటియైనది!

ఈసందర్భములో కాంగ్రెసువారిధర్మ మేమి? యను ప్రశ్న సహజము. కాంగ్రెసువారును మ-రా-రా-శ్రీ అయ్యదేశక కాశ్యోగరావు పంతులుగారు, కానూరు వెంకటదాసయ్యగారు, కానూరు వెంకటాచలతయ్యగారును కొందఱు జన్మింప పార్టీ వారికి సామము చేయుచున్నట్లు జాబులు వచ్చుచున్నవి. ఈస్థితి గతులలో కాంగ్రెసువారవలె చివరార్థ మొక్కటియే కన్పడుచున్నది. దీర్ఘ రాజకీయవిషయ స్వరాజ్యపక్షమువారికోటకు గాని జన్మింపజేయువారికోటకును వదిలకులొటకును గారు. ధీర్ఘతీర్థము స్పష్టముగా సహాయరారణ మవలంబించుచు కాననసభలకు బోవుటకు ఆంతర్యాత్మకు సంబంధించిన, మరయు నకు సంబంధించిన, అధ్యంతరములు లేనివారింకొన్ని జెప్పవచ్చును. లోకలక్ష్మి బ్రతిష్టించుచు ప్రతిమను స్వీకరించువారు, మనజిల్లా కలెండరుగురధ్యర్థులలో నొక్కరును లేరు. కటస్థముగా మారకుంటే మనకర్తవ్యము.

మిల్లుయజమానుల సంఘము

బోనసు యియ్యలేమని తీర్మానించుట
అనామధానాదు, అక్టోబరు 27:—ఇచట కార్మికసంఘము పనివారలకు సంకల్పరం బోనసు యియ్యలేమని బోరగా నిన్నను మిల్లుయజమానుల సంఘమువేళము జరుపబడి, గుడ్డల వ్యాపారము తగ్గుటచేతన, కేంద్రపాలి రెండువెలలకు పైగా సమ్మెకట్టుటచేత మిల్లులకు సప్తము వచ్చుటచేతన బోనసు నమియు నిచ్చుటకు ఏలులేదని తీర్మానించెను. (అ. వె)

అఖిలభారతపు
తపాలా పనివారల మహాసభ.

అధ్యక్షోపన్యాసము

కొత్త తా. అక్టో 28:—నే డివీషన్ ప్రారంభమైన అఖిల భారతపు తపాలా పనివారల యొక్కయు, రైలువేయిల పనివారల యొక్కయు మహాసభకు భారతదేశమునం దన్ని భాగములనుండియు రి కంబులకు వైగా క్రిందినును 900 మం దికి వైగా ప్రేక్షకులును వచ్చిరి.

అధ్యక్షులకు అమరమహారాజుగారు రహస్యమును త పాలాపనివారల కవైచులగుర్చి చివ్వింది, 1920 పోస్టులకుమిటి సులహుప్రకారము చర్యదీసికొన్నను పనివారలకు క్షప్తిరముగ నుండదనియు, వారికోర్కెలనుచరలవరింపవలెననియు చెప్పిరి. పోస్టాఫీసు తెలిగ్రాపులనుజేయుటవలన, పోస్టాఫీసును, తెలి గ్రాపుకాపును గల తెగ్రాపులనుకలిపుట్టుటగుర్చి చెప్పుచు చుండుగారు నుభ్యులను దెల్పి, తెలిగ్రాపు అదాములలో కొటి రూపాయలను పోస్టాఫీసుభాగముగ కోరుచుయెక్కువ కాని, అకాగమైనది గాని కాదని చెప్పిరి. వ్యయమును తగ్గించుటను గుర్చి చెప్పుచు క్రిందికిగతి పనివారు దెచ్చుకొను జీతములను వై తిరిగివారు బొందు జీతములకు గలవారనుగుర్చి వ్యాఖ్యా నము జేసి, ఇండియాలో సువర్ణత యని బిగ అట యిటుజేరిన దనియు, సమర్థత తిఖివై అధారపడేయించుచును చెప్పు ఆ తిఖివై ఆటంకముగ నున్నదనియు చెప్పిరి. ఈ విధానమంత యును పూర్తిగ మార్చిజేయవలె నని చెప్పి, యితర కాపులవలెనే పోస్టుకాపుగూడ అతిభారమైనదని చెప్పిరి. ఈ కాపుయొక్క విధానమంతయు వరింపించియెడల వైతిరగతుల బండికి రి ర వక్ర యున్నటుల దెలియాలను. వై తిర తి డివ్విందికి క్రింది తిరగతి వారికిని రాయవారములు జరుటటు కి కేకమార్చుము గలవు. ఇం దుకు ఫలితముగ వై తిరగతుల అతిమితమగు ఖచ్చును ఎక్కువ జేయుటయే గాక తని జరుగుటలూ ఆలస్యమగును. వ్యయమును తగ్గించుటలో ప్రథమమున జే జవలసినపని యిపుడు దై చక్రరుజెన రం అఫీసునందు కేంద్రింపబడిన పనినంతను విధిజండుమయని అధ్యక్షులు నూచించిరి.

ఇంకను ఆచార వ్యయమును తగ్గించుటనుగుర్చి నూచనల గావించుచు విదేశీపు టప్పాయిను దీసికొనిపోవుటకు ప్పెమలు ప్రెయనుల పద్ధతిని మాన్వరయిను. పోస్టులు తెలిగ్రాపు బం బ్రోతులజీతములందు గలవారనుగుర్చి వివర్చించి, అధ్యక్షు డం తట అనేకములగు వారిల కవైచుల దెల్పి, సంస్కరణముల గావించుటలో కష్టము అన్నది అనుకొనుటయే గాని నిజముగ లేవనిచెప్పిరి. ఇకను కి వలసిన కొంచెమెక్కువసానుభూతియు, దయయు రాజకీయజ్ఞానముతో కూడిన దృష్టి యు, ప్రైయము వైయున్నది. తరీఖీతుల చక్కలగుటకు దెబ్బకులకు దానినం దులకు వివియోగించవలయును. పిటివస్తు మనాజర్లు పెట్టెంత మార్తమున పనియగునని పనివారలు తిలపగుడదని ఆయన దె ల్పెను. ప్రార్థనలు నిరపయోగములని అనేకసారులు వెల్లడియూ యెను. వారిహక్కులను వారు కోరుటకు నేర్పొకనలయును, అందులకు నాఖ్యమార్గము సలూర్చుచును నిర్మాణమే. బలము గల సంఘ మేర్పడి అందు అన్నితిరగతులపనివారలకు ప్రాతి నిధ్యముండి మండినమయమున వి జ ఆ దౌర్జన్యపీఠిమగు మార్గమగు సమ్మెకట్టగల్గియుండదలెనని ఆయన చెప్పెను. సమ్మె కట్టనలెనని యే మో కే ల క ము గ ఆయన చెప్పెను. కాని యీ సాధనము నుపయోగించుటలో కిత్తు బడసి కొంతియగ జేయు బలవంతములన్నియును పనికిరానట్లు, సభ్యులందరును సిద్ధముగనున్నపుడు సమ్మె కట్టమన్నను. అట్లు నాయకులు స మ్మెకట్టునపుడు సమ్మెకట్టినవారలకు సంఘము సహాయముజేయు టకు దిగినధన ముండవలెను. “మీరు ఇట్టి క్రికల్లియండి, మీ రుకోరునది న్యాయమని క్షప్తిగల్గి మీకోర్కెలకు దెబ్బను అల్లి మేటుమును బంపుకు, అప్పుడు తప్పు విజయము చేకూరును.గ అని ఆయన చెప్పెను. చుండగాడు యుగించుచు కంఠరలోలా పోస్టాఫీసు మాస్టరు అత్తురలలు రాయగారిని ఆగ్రస్తు రి క తే డిని నాకర్త గావించినవిషయమును దెల్పి ఆయనచారిత్రమును దె ల్పెను, అయ్యది ప్రభుత్వసేవకే గాక, ఆయనర కముగూడ ప్రకాశకంకమై యుండె నని చెప్పిరి. (ఆ. వె)

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు చాల మంచిమందులతో రయిరుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచిది. వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము, వెల 9-10-0

రాజ ప్రతినిధివర్గటనము.

పాటియాలా మహారాజ సత్కారము.

రాజప్రతినిధి కాంపు, అక్టో 27:—లాహోరులో కాజ ప్రతినిధి యాక్రిందివారితో సభాపించిరి:— గొల్ల సర్దారు బ వాదూరు నుండరసింగు హాజీరిన్, రాజా సర్ నురుభతు సింగు జేడి, కోధిరావునారాయణ సింగు, దివాన్ రాజానరేంద్ర నాథ్, డి||బి|| దివాన్ కృష్ణ కిశోర్, కాచికు గోపాల సింగు, కర్ గోపాల రాను భుదారీ వంజుబులూని దెయ్యమాజీఖాను జల్లాలోని వైలాల్ తుమాన్సునందల తుమాంచాయీలో రాజ ప్రతినిధి ప్రసంగించెను.

పాటియాలా, అక్టో 27:—రాజప్రతినిధి కార్యక్రమాలు సారము ఇప్పటికిరద్దిరి ఆమోములు సత్కారము జరిగెను.

27 వ తేదీ పాటియాలాలో క్రొత్త రైలువేయి జంక్షను కి ఖుస్రావనోత్సవము జేయుచు రాజప్రతినిధి పాటియాలా మహారాజు తన సంస్థాకాళివృద్ధికి జేయుచున్నయేర్పాటులగొని యాడిరి. ఇదివరలో సర్ హింద్ కాలర ప్రాజెక్టు గా భాగస్వామిగ నుండియు, పవమర జమ్నా కాలువసర్పాకాఖిలో, భాగము గల్గియు, పాటియాలా మహారాజు భూముల సాగుల డి కెక్కువతోదృష్టి, సుస్థానాదాయమును ఎక్కువయగునటుల జేసిరిని దెల్పి. ఈ కాల్యుల కద్దతిక్రింద వండిన భాగ్యములలో మిలింబానిని యెరుమతి జేయుటకు దగినరైలువేయి సౌకర్యము లను మహారాజుగాని జేయుచున్నాడు. ఎన్నియోట్రుంకులైక లకు సహాయముజేసిరి రాజపురం భాటిందాలైన సంస్థానా నాయకునందేయి నిర్మింప బడిన. ఇంక నన్నియో చిన్నిలైకు లనుజేసిరి నేడుమరియుక యభివృద్ధిజేయు బడుమన్నది. దిని వలన సంస్థాన కోశముకు మరొకొన్ని లక్షలు ఆదాయ ముచేసారునని నేను తలందుచున్నాను అని రాజప్రతినిధి చెప్పి కి ఖుస్రావనము గావించిరి.

రెవీంకు ప్రభ్యి మహారాగానోగలసి విక్టోరియామె మోయము మూజునున్న పాటియాలాలోని దక్షిణఆను ప్రినిన్సి యాశాదముం సంధ్యించిరి.

పాటియాలా-నాభా తిగదా.

పాటియాలా మహారాజుగారి ప్రసంగము

పాటియాలా, అక్టో 28:—నిన్న సాయంత్రము రాజ ప్రతినిధి గొంబార్లమై జరిగిన విందుసందర్భమున పాటియాలా, నాభాతగానా విషయముగుర్చి దెలుపబడి, అకాలి అందోక నము జరుగుచుండినను కక్కగ ముగిసెనని చెప్పబడిన.

పాటియాలా మహారాజు రాజప్రతినిధి నాకీర్తించు చు, నాభా మహారాజు యే తయోకరించుక (ప్రార్థనలు) జేయుచున్నను పాటియాలా సకమవర్ధకులవై కడిగిటుల జెప్పెను. వ్యవహార ప్రాంతములో రాజగుడుగకేమో యని ఆయన ప్రశస్తియుజేసెను. కాని రాజీ ప్రయత్నము లేమి యును అక్కరకురాలేదు. ఇంక నాభామహారాజుచేసిక పాటియాలా మీదకు తత్వపురుషుడగు నెంతెంతయో స్వేచ్ఛు కలయింప ప్రారంభించెను. ఫల్కియాక్ సంస్థానాధీశులలో కొకరు యిట్టి దుష్కార్యముల జేసి దుష్కార్యముల జేసిరిని నందులకు ఆయనవలె నెవ్వరును యెక్కువగ విచారింది యుండ లేదు. కాని ఉపన్యాసమని అంతరాత్మ పరిశుద్ధముగనే యుం డెను సంస్థానములకు చెటికిని గల సంబంధముల కానున యే ప్పడుకు భంగము గలకజేయు చుండటవలన, వైఅదికారకా సహాయమును కోరవలసినచ్చును. ఏమైనచోధ్యక్షులకు భంగము గల్గినపుడు నాకు ఆ అధికారముసహాయమును అనాదినుండియు బొందుచుండినదానిని బాంకమని యుండెను.

సిక్కు అందోకనముగుర్చి తెల్పిన పిదప సిక్కులతి యింకను సుగమీరముగ నుండెనియు, నాభామహారాజ పద మ్యుతిగుర్చి అకాలిని దురభిప్రాయపడి రినియు పాటియాలా మహారాజుచెప్పెను.

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

పాటియాలాలో మహారాజుగాను గావించిన విందుసం దర్భమున రాజప్రతినిధి యుపన్యసించుచు ఇండియాలో మఖ్య మగు సిక్కుసంస్థానమునకు వచ్చి తిప్పుకోరావసత్కారమును బడయుటకు సంతోషముగనున్నదనియు, ఇప్పటికి 115 లక్షండ్ల నుండియును క్రిటిను ప్రభుత్వమునకును యీ సంస్థానమునకును సంతర్భములు సరసుముగనుండినందులకు సంతోషమనియు దెల్పి రి. అంతట ఈ సంస్థానము యుద్ధపశుయమున జేసినసహాయ

మును గొనియాడి క్రిటిను ప్రభుత్వము కలయునట్టి సహాయము జే యుండును నని చెప్పిరి.

నాభా సంసానము

“మీరు మీకక్కసంస్థానమునుగుర్చి విమదవిషయము నెల్లిరి. మీరు నాభా మహారాజుకు ను గల వివాదముల గుర్చి యు, దానివై మీరు చేసినపనుల గుర్చి యు, ఎట్టి అనుమానములు లేవందుటవై మీరు చేసిరి ననుల వికటికిరించుట న్యాయమైన పనియే. ఈని మయమున నేను నాప్రభుత్వమును ముఖ్యాధికారము గల్గి జేయు వలసినచ్చిన పనినిగుర్చి నేనిమధ్య బహిరంగముగ దెల్పితిని. ఇపు డు నే నంతకన్న నెక్కువగ చెప్పవలసినదేమియునులేదు. కాని పాటియాలా దర్బారు, ప్రక్క సంస్థాన వ్యవస్థా తగాదా జచ్చినపుడు దాని నంత ను వై అధికారులను మాకు సదిగిసితిలో దెల్పించుటకు ప్రకంసింప వలసియున్నది వారు ఇట్లు చేయుటలో న్యాయముగ ప్రవర్తించి రినియు సహాయతో విచారింది పనిజేసిరినియు జెప్పవలయును.

పిదప అభివృద్ధిభావముల గుర్చియు, సింఘ పాలనాభి వృద్ధినిగుర్చియు మహారాజుగారు దెల్పినవిషయములకు ప్రత్యు త్తరించుచు, అధికవిషయముల నాలోచించుకొని నాగ్రత్తగ్గ పనిజేసినయెడల, సంస్థానాదాయము వృద్ధియై ప్రభాత్యమును వృద్ధియగునని తెల్పిరి. అంతట మహారాజుగారి సత్కారాచార్యులకు మరయు: సారి కృతజ్ఞులను దెల్పి, పాటియాలా మహారాజుగారి నాకీర్తించుచు వారి యాలోగ్యమునకై అందగును (తాగిరి. ఆ. వె)

జపాను సహాయానికి లాహోరు లేడీహక్తి గాను బాలిశా పాతకాల 100 రూపాయలను, లాహోరు కిక్టోయూ బాలిశా పాతకాల 100 రూపాయల కొంగెను.

నోటీసు

ప్రతినిధి కాకినాడ జగన్నాధపురం కాపురము మోపూరి సాంబశింకాపుగారి క్షమాదర్శ మోపూరినుబ్బారాపు 2 యీ నారాయణస్వామిగార్లుమైయు ఆయనండున గార్డియను కల్లిఅన్ని పూర్ణము యిందుములముగా ప్రచురణజేయునని ఏమనగా:— వైతెలియబరచిన మైనర్లకు తండ్రియగు మోపూరి సాం బశింకాపుగారు మయిల్ల యిటు క్షమకువ్యతిరేకముగా కుట్టు తానీని దురవ్యసారముతో పాడుచేయుచున్నాడుగాన సదకు సాంబశింకాపుగారు చేయువిషయ సదకుమైనర్లను వైందుచేయ నేరపుగా యిందుములముగా ప్రచురించడమైనది.

ఇ దుఖ 1 మోపూరి నుబ్బారాపు 2 యీ నారాయణ స్వామి మైనర్లు ఆయనకు గార్డియనుకల్లి:— మకం కాకినాడ } మోపూరి అన్నిపూర్ణమృవాలు, 26-10-1928

కాకినాడ సబుకోర్టులో

అసలు 14/1928 కు
వాది:—రావుబనద్దర్ కయిండా వెంకటపతిగారు,
ప్రతివాది:—అద్వైక రామానుజాచార్యులు.
యీ నంబకుప్రతివాదియైన సదకు నంబకున చేశిన దావాలో అక్షేపణలు తెలిజుచేయుటకు గాను 14-11-1928 తేదీని వాయిదా అని యిందుములముగా ప్రచురించడమయినది.
యల్లా జోశ్యుల కామేశ్వరరావు,
వాది వకలు.

నోటీసు

తెనాలి P. D. M. C కోర్టు
S.C. 165/28
వాది:—శ్రీ నర్సయ్యారావుల రై నుమిల్లువారు.
ప్రతివాది:—కాలాపత్తుల చెంపమ్మ.
నాదులు పోయెవారు తెనాలి డి|| ము|| కోర్టులో S.C 165/28 కున ప్రతివాది ఆయన కాలాపత్తుల చెంపమ్మ కున ఫరములో వాడుకున్న బిక్కుంభారాచావుకు రు 28-1-0 లకు ప్రతివాదిమీద దావా దాఖలుచేసి దున్నాడు, సదకుదావాలో ప్రతివాదికి వోటిసుమిక్రిం 5-11-28 తేదీకి వాయిదా జేరి వారు. సదకువాయిదాకాదు పోవరు అయికోర్టువారికి కగాదా. పున్నయెడల వ్యవధిచేసుకోవలెను.
తెనాలి, } బి. వెం. సుబ్బాస్వామి, 26-10-28. } ప్రిడరు

మాలానా పోకతాలిగారు

అహమదాబాదులో నువ్వనసిందిరి

27 వ తేదీ రాత్రి అహమదాబాదులో జరిగిన బహిరంగ సభలో మాలానా పోకతాలిగారు కుద్రవనసిందిరి. "నేను చెర సొలనుండి కుచ్చినట్లుంటు చూచినంతవరకు జయభ్యుత్త లాన తిరుగుటలేదు" అనుటతో "అల్లాహ్ అన్నీరును మేమంతరం" అను యింట్లో వాక్యములును కలసి వినిపించుటలేదు. భిలాభతుదియ నున గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద హిందువులు చేసిన కహాయమును మహమ్మదీయులు మరచివేసినారు. కావశ్యంబు గలప్పుడు ముస్లింలకును మున్నగు కార్యములను ప్రారంభింపవలెనని కాంగ్రెసుసంఘమునా రాజ్యాపించినట్లుటనే వానిని తెలిపేయుటకు మహమ్మదీయులు సిద్ధముగా నుండవలెను" అని పోకతాలిగారు నడిపిరి.

"హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని మరల కలిగించుట అసాధ్యముకాదు. రివల్యూషన్ అది సిద్ధింపగలదని నాకు నమ్మకము కలదు. చెరసొలనుపట్ల మన కిదివరకు దురుసున దొంగ శ్రమవారే తీర్చినది. తేజశ్శక్తిగల ముస్లిం దొంగనమువారు తిరిగియుంటున్నారే నేను నాసాదగుదును సిద్ధముగా నున్నాము." అని మాలానా మహమ్మదాలిగారు నడిపిరి. (ఆ. వె.)

ఆలిపూరు కుట్ర కేసు

27 వ తేదీ విచారణ

కోనా జమీందారులలో నొకరగు కాశీగృహ్యబైర్లీగారి యొద్ద గుమాస్తాగానుండిన తారాచరణశేఖర పాత్యునిచ్చిరి. "జమీందారుని భాగస్వాములగు శైలేంద్రవారీశ్రుతే అనాదురాత్రి పిస్తోళ్లుకాల్చిని గాయములకలిపిన పిస్త్యుట కాశీగృహ్యబాబున కెరిగించెను" అని యీసాక్షి చెప్పెను. (ఆ. వె.)

సర్ జూరి లాయెడుగారు

కరాచీసత్కారములు

కరాచీ, అక్టోబరు 27:—ఈ ఉదయమున ౪౦ జూర్జి లాయెడుపథువు వాణిజ్యసంఘము, జిల్లా లోకముబోర్డు, కరాచీ మ్యూనిసిపాలిటీసత్కారము గ్రహించి ప్రత్యేకముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. పిదప వారు ప్రేక్షకునిదివి వెళ్లుటకు ముందు బాలబాలి కా భటులను పరీక్షించిరి.

స్థానిక సంఘముల బాధ్యతలు

కరాచీ, అక్టో 27:—స్థానిక సంఘములకు, వాణిజ్య సంఘము కోసంగిన సత్కారప్రతిములకు ౪౦ జూర్జి లాయెడు ప్రభువు ప్రత్యుత్తరముసంగుచు, సంస్కరణవిధానముల క్రింద భారత్ ప్రభుత్వర్యక్షకవ్యక్తు జిల్లా, స్థానిక సంఘముల విషయనాధారపడియున్నదని నొక్కొక్కటిగా, ఆసంఘములు చేయు కార్యముల వలననే న్యూపరిపాలన నూత్రములును, దానినంగి బాధ్యతలును, హక్కులును వానినందు వ్యాపించి ప్రజలు యీ విషయముల వెలిసికొనునట్లు చేయవచ్చును. దానినివాసినే మోక్ష మధారపడియున్నది. ముఖ్యమైనవిషయములలో భారత్ తిరుగు రివల్యూషనరీయ తాము విడుపున గొరువెడల యీ విషయమున వారి వారి జిల్లాలలో పొందిన అనుభవము నపయోగించవలయును. ఈ సూతిన విధానమునవారు సాధ్యమైంది బాగుగ నపయోగించుకొని అంతట అసాధ్యమునైన విషయములపై సవరణల గొరవలయును. ముఖ్యపాలిటీవా కోసంగిన సత్కారప్రతిములపై మోక్ష అసంఘమునకును ప్రభుత్వము, కున్న సమంసభావము వెలియ మున్నదని గత్యుగము తెలిపిరి. కెంటోస్కెటు ప్రత్యేకముగా విలివెరి అధికారులందరిది యుండుటవలన ప్రభుత్వోద్దేశముల పూర్తిగా వ్యాపించలేదని వారి అభిప్రాయము. (ఆ. వె.)

వర్ష పాతము

తుపాను రావచ్చును

సిమ్లా, అక్టోబరు 27:—సింధు శివులకు తుపానుగా కుపాను తొలుములు ప్రారంభమైనది తుపాను రావచ్చును. మహా తీరమునకు ప్రాద్దతీయమున యెక్కినట్లుగా గరిగింది. మద్రాసు, ౨౭ ఆంగ్ల శతాబ్దియ గరిగెను. (ఆ. వె.)
తుపాను:—మద్రాసు ప్రభుత్వం దీనిని తీరముగనో ఈకా న్యునికోనో చూచుచున్నది.

శాసనసభల ఎన్నికలు

భీమవరంతాలూకాలో ప్రచారము

"పంటకాలుకలను క్రిష్టియన్లకు మెరుగుగొట్టు చేయుచుండ అని కొందరు అభ్యర్థులు భీమవరంతాలూకా ఒడ్డున వాగ్దానములు చేయుచున్నారని తెలిసింది. ఈ వాగ్దానముల నేర మౌక్తికమున నమ్మునూడదు. ఇది కట్టిపెట్టకలవాగ్దానములేగాని తెరచేయవలెగావు. ఈ తాలూకాలో నొక జన్మితుకుము అభ్యర్థి కిక్కి దగ్గరబంధువుడగు నొక రివియూకర్వోగి లేక ఉద్యోగులు క్రిష్ణానామక రహస్యముగను బంధువులద్వారా బహిరంగముగను ఒకరులను బలవంతపెట్టుచున్నారని తెలిసింది. ఇది చాల భోవని యు. ఉద్యోగుల రిజిస్ట్రేషన్లను చూడవలెను. అభ్యర్థులు న్యాయమార్గము నటల వి పరిశ్రమ. (కంటివార్డు)

గుంటూరులో ఎన్నికల హడావిడి

కాంగ్రెసుసభ్యులు దీక్షగా పనిచేయుచున్నారు

భిల్లి అవతర కాంగ్రెసు యహాభిలాష కావడంబట్టి వెళ్ల గోరువారు వెళ్లవచ్చు నకు తీర్మాన ముమోదించబడిన పిమ్మట గుంటూరులో అన్ని పక్షముల వారును ఏకీభవించి తని శత్రువులున్నారు. ఇప్పుడిచ్చట హిందూమహమ్మదీయ ప్రావ్యులు ప్రావ్యులేకరైతే నైమన్యులు లేరును లేరు. ప్రావ్యులు, ప్రావ్యులేకరైతే మివాదులు అసహాక వారులు, రెండు కమ్మవారు, మున్నగువారందరగు భుజములు కలపి పనిచేయుచున్నారు. జన్మితుకుము ప్రతినిధి గు. సి. ఎస్. ఎల్. ఎల్. రాజుబాబామాయుడుగారికి ఒట్టు స పాదించుట గుంటూరు మ్యునిసిపల్ సభ సమాధ్యక్షుడును అసహాయోద్యమ కార్యకర్తగు ఎస్. వి. ఎల్. వరసింహారావుగారు కర్డగ పనిచేయుచున్నారు. గుంటూరు కళాశాలలో తెచ్చిగా నున్న సి. హెచ్. బాబుగారికి ఒట్టు స పాదించుటకు, అహాకాదీయును పీడక వ్యతిరేకునివారు నకు సి. న్యూవా రాయణగారు పనిచేయుచున్నారు. బాబుగారికి పోటీగా నిలచిన బందకు వాస్తవ్యులకు సామ్యముగారికి ఒట్టు స పాదించుటకు ఎస్. సి. తారామయ్యగారును మరియొక న్యాయవాది పనిచేయుచున్నారు. అభ్యర్థులను ఒట్టునమ్ముటలో ఒట్టు గమనించవలసి కాన్సి సహాజనియచుటలగుచ్చి వాపట్లతెరుల అహాయోద్యమ ప్రధాన నాయకులలో నొకరు సలహా నిచ్చిరి వందరిగా నున్నది. ఈ రీతిగా మేము ఎన్నికల హడావిడిలా నున్నాము. మోటారుబండ్ల నిరంతర సంచార సంజనిత ఘోషమే నేడు మాకు స్వాతంత్ర్యగామై మెలయుచున్నది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు కార్యక్రమముగాని నిర్మాణ కార్యకలాపముగాని ఏమియును జరుగుటలేదు. ఎన్నికలు, ఎన్నికలు, ఎన్నికలు, యిదియే మాకేపుడు రామస్మగగా నున్నది (ఒక ప్రత్యేక పత్రిక)

మంత్రి పాత్రోగారు

బరంపురములో ఉద్యోగుల ప్రచారము

చెన్నై ప్రతి ప్రభుత్వమంత్రి పాత్రోగారికి ఒట్టు యియ్య కలెని బరంపురం సబుడివనం అభ్యుదయ కల్పితు ముగ్గును దిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులను బహిరంగముగ ఒట్టుకలకు బోధి చుచున్నారు ఒట్టు యియ్యని వో నీటి గ్రహ యినినికేదయని తెదరించుచున్నారు. ఈ ఉద్యోగులే పోలింగు అభ్యుదయగాను పిన్రైసింగు అభ్యుదయ గాను యిక్కటికిని యు న్నారు. పాత్రోగారు మంత్రిపదవిని వదలలేను అధికారిత్వా ఇప్పుడు సంచారము చేయుచు ఎన్నికలకు సంచారము చేయుచు న్నారు. ఇ. న్యూల ఒట్టు తమయిన కచ్చివారికి ఒట్టు నియ్య క కర్వితరగా కలుచును యిక్కర అభ్యర్థుల క వ్యాపము కలుగు ను." అని కళిభూనణ రథు, విశ్వవాధ బాబుగారు అసానుం క కంటివార్డుంపిరి.

వైరుకోలి తగదా హాస్యగా పరిణమించుట

ఉత్తమ బాధు జిల్లాలోని కాపార్ గోడ్ కేరవనన్ను వోమానాడ్ గ్రామమున కొన్నాళ్ల క్రిందకు నొక పక్షము వారి కరిచేలోని ప్రాంతానికొనుటకు యత్నింపగా రెండవ పార్టీ వారిద్దరిచ్చిరి ఇం బాగులకు వివాదమువెరిగి దెబ్బలాట క్రిందకు దిగి తుపాకలు మొరలగు ఆ గోధము లు కలెగొనింపబడినది. ఇరు వరు చనిపోయిరి. చాలమందికి దెబ్బలు కలిగెను.

నల్లెనవల్లితాలూకా రైతులసభ

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి సంక్షేమము

నల్లెనవల్లితాలూకా రైతులసభ అమరావతిలో జరుగ నున్నదిగాన ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్యసంఘ కార్యదర్శి ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు యిటుల సంక్షేమమున ప విరి. "కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానమునకు ిభేదమును చూడవలెను. స్వరా జ్యమును బడయుటకే కావసరభలకు వెళ్లవచ్చునని కాంగ్రెసు మహాసభ వారనుచుండిరిగాన స్వరాజ్యమునకును ఒట్టునియ్యట ఒట్టునైపున భాళి గాంధీకురంటి చేయును. కాంగ్రెసు బహిష్కరణమున వారిలో ప్రముఖులగువారు పలువురు స్వరాజ్యమునకు మారికి ఒట్టు యియ్యక పోవుటయేగాక మిగివాడకుమువారు మని బహిరంగముగా కచ్చివారికి ఒట్టునియ్యట చాల భోవని యు. ఇదియొక మర్మమునకు సాధనము కాదు" అని లక్ష్మీ నారాయణ గారు సంక్షేమమున ప విరి. (కంటివార్డు)

విశ్వక రసంఘము

మదకాసు గవర్నరుగారికి పిటీషను

అఖిలభారతీయ విశ్వకర్మోద్ధాన సంఘము (డి.ఆల్. యిండియా విశ్వకర్మన్ టిబెల్ ఫెడరేషన్) యొక్క సాధ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వకర్మమున సభలయంద చేకూరుతు తీర్మా నింతబడిన ప్రకారము గోదావరిజిల్లా రాజమహేంద్రవర నివాసు లగు వ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ పండిత గాంధీ రామమూర్తిగారిని తమసంఘమునకును యిండియా లెజిస్లేటివు అసంబ్లి యందుగాని లేదా అధ్యము మదకాసు లెజిస్లేటివు కాన్సిలునందుగాని సభ్యునిగా నియమింపవలెనని ప్రార్థించుచు చేరినవలసలను జీవించి విశ్వకర్మసంఘము (విశ్వకర్మసంఘము) కాని పలు వురు సంకళము చే యిటో నో కువాజురు ఘనకరిహించిన క్రియవరాను గవర్నరుగారిచేరిట సంపిట్లు తెలియుచున్నది. (ఒక విశేషం)

ద్రవిడరాష్ట్ర స్వరాజ్యసంఘము

అభ్యర్థుల పట్టిక

చెన్నై ప్రతి కావసరభకు యాదిగిన వివరంబుడిన స్వరా జ్యసంఘముభ్యులు అభ్యర్థులుగా నిలచిరిగాన రాష్ట్రీయ సంజని కాంగ్రెసుసభ్యుల దరుగు వీరికి ఒట్టు ని క్యుగోచెదను. అటుల చేసిన స్వ రాజ్యమునకు మార్గ మేప్పునని రాష్ట్రీయ కార్యదర్శి సత్కమూర్తిగారు ప్రకటించిరి.
1. ఎస్. గోపాల క్రియగారు తిరువల్వేరి
2. ఎ. సి. కృష్ణ స్వామి గారు తిరుమకాల్లి నగరము
3. ఎం.ఆర్. శేతురామయ్యగారు తిరుమకాల్లి గ్రామములు
4. సి. మారుతంపిళ్లె గారు తంజావూరు
5. సి. గోపాలమూసుగారు సోతుయిండియను చేంబరు ఆప్ కామన్న
6. ఎస్. న్యూమూర్తిగారు చెన్నై ప్రతి విశ్వకర్మయము
7. సి. వేంకటరాంజనా ముడుగారు కల్లెలకాట్ట గ్రామములు
8. టి. జి.రాజా రాజునెట్టిగారు డిల్వో
9. ఎ.వి.కే కటరమణ ఆచార్యగారుకోయంబుత్తూరు గ్రామములు
10. వి. ఎస్. ఇ.బహిం సాహెబుగారు తిరుమకాల్లి మధురంగరములు
11. పి. కళివుల్లా సాహెబుగారు డిల్వో
12. వి. వామిదుకుల్లూక గారు తంజావూరుజిల్లా (ఎన్నకొనబడి నట్లు ప్రకటింపబడిన.)

లాహోరు లారెన్సు

శిలా విగ్రహము

మున్సిసిపల్ సంఘమువారి తీర్మానము

ఈ నెల 27 వ తేదీని మున్సిసిపల్ సంఘమువారి అవసర సభ జరిగినది. "శ్రాత్రిమాదిరి లారెన్సు శిలావిగ్రహమును చేయుం చుట కుత్సయమున సగముభ గమను దొంతమువారు భక్తింప వలెనని కోరగా వారందుల కంగీరింపలేదు. మున్సిసిపల్ వారే ప్రత్యేకముగ నొక శిలావిగ్రహమును శ్రాత్రిగా తిరుయచేయుం చుటకు చాలింతభవము లేదుగాన శ్రాత్రిగా విగ్రహమును చేయుండు ప్రయత్నమును వదలుకొని యిప్పుడున్న విగ్రహమును తీసికొనవలెనని తొందరిమువారిని కోరవలెను" అను తీర్మానమును గోల్చింగుగా రుపపాదించిరి. "వెలుకటి తీర్మానమునే మరల దీర్ఘ పనుపకలెను" అను తీర్మానమును మారికు మహమ్మదుహస్సేకు గా రుపపాదించిరి. మున్నేనుగారి తీర్మానమును రివల్వ్యురింప బడినది. గోల్చింగుగారి తీర్మానముమోదించబడినది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేది

సోమవారము

మైసూరు కాన్వేషను

ప్రసంగము

నవంబరు 24 తేదిన జరిగిన మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు కాన్వేషణను సందర్శించున, పి. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారిచేయిన యావస్థానమునకు చిట్టాభివృద్ధిని తెలియజేయుచు, జాతీయవిద్యార్థి పీఠిక వివరణాభిప్రాయములు గలవని, తెల్లమగ్గు చూపుచు, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము చాల పెద్దదియై, ఈ జాతీయ పేర్కొన విశ్వవిద్యాలయము లుండుట అవసరమనియు, అయ్యరుగారు తెలిపిరి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావస్థానము, వీరు చాలా కాలము ప్రయత్నించిన సమాధిచిరి. కాని, ఏకాగ్రణ ముచేయవలెనని, అది ఇంతవరకు ఉద్భవించలేదు. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము నూతనముగ నిర్మింపబడినను, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకన్నను ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయ మై నెక్కుడు శ్రద్ధ జూపుచున్నను, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విచారణసంఘము వారి సూచనలను కొన్నింటిని పొందుపరచినను, విద్యా విభాగమునందు ఎన్నడగిన మార్పులను కావించలేదు. బ్రిటీషు ఇండియాలోని విశ్వవిద్యాలయపు ఫక్కినే, మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము గూడ అనుసరించుచున్నది. స్వదేశ సంస్థానములు వేరుమార్గము ద్రోగి జాతీయవిద్యను పెంపొందించుట కెక్కుడు వీలుగలదు. హైదరాబాదు సందలి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము ఉర్దూభాషలో విద్యను గలపుటలో, క్రొత్త మార్గము దాక్కినది. ఇగ్గిమధిమా ప్రాముఖ్యము దగ్గిన కొంపము నుగునని దలచినవారు లేకపోలేదు. కాని, వైజాముగారు ధైర్యమవలంబించి, నూతనసంస్కరణము నమలులో బెట్టిరి. ఉర్దూభాషకువలెనే, ఇతిరదేశ భాషలకుగూడ వైజాము ప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సహమొసగి, దేశీయ విజ్ఞానమును పెంపొందించుట భావ్యముగ నుండును. జాతీయ కద్యవైగల పంపు, ప్రభుత్వ పాఠశాలావహిష్కారోద్భవమునకు దారితీసెననియు, ఈ యుద్ధ యము విద్యావిభాగోద్దేశములను చక్కగ గ్రహించి, కేవలము వినాశదృష్టిచే ప్రేరేపింపబడెననియు, శివస్వామి అయ్యరుగారు దెలుపుచున్నారు. మహానిరాకరిణోద్భవ స్వభావమును ఇంత కన్నను నెక్కుడు దూరదృష్టితో వీక్షించుటకు శివస్వామి అయ్యరుగారిబోలువారి కసంభవము. ప్రభుత్వద్రవ్య సహాయమువలనగాని, జాతీయ విద్యాసమన్వయ పరిష్కారముగాదని శివస్వామి అయ్యరుగారి లిలంపు. కాని, ప్రభుత్వము జాతీయ ప్రభుత్వముగానంతివరకు, జాతీయవిద్యకు వారు సహాయముజేయుట దుర్లభము. అంతవరకు, ప్రజలే యాభారమును నిర్వహింపవలెనని. జాతీయ విద్య వ్యాపించుచో, హిందూదేశపు ఆధునికాభివృద్ధికి ధంగము కలుగునమోనని, అయ్యరుగారికి భయముగలదు. అట్టిభయమున కవకాశము గనుపించదు. ఇప్పుడు గలపటకున్న విద్యవలన హిందూదేశమెట్టి యభివృద్ధిగాంచెను? పట్టభద్రు

లలో నెందరు బైకివచ్చిరి? ఎందరు విజ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడిరి? అటుల తోడ్పడినవారిని ప్రేమించుచు లెక్కపెట్టవచ్చును. అందుమఖ్యముగ మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము బీడుపడియున్నది. ఇందు గల పెడివిద్య ప్రభుత్వసేవకులను, లాయర్లను, బడి పంతుళ్లను తయారుజేయుటకుమాత్రము పనికివచ్చుచున్నది. ప్రతిభగడించినవారు గనుజెంకరు. కర్తీ శేషులగు రామానుజంగారు, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమున కీక్షితులు గాలేదు. పరిశ్రమలకు గాని, అధిక భివృద్ధిగాని, విద్యాధికులునేర్చిన విద్య తోడ్పడుటలేదు. సమయ మరుదొంచినపుడు, దేశ స్వాతంత్ర్యముకొరకు కృషి సలుపుట కయినను విద్యాధికులు పలువురు ముందుకురారు. త్యాగ శక్తిని చూపరయిరి. ఇంగ్లీషువిద్య లేనివారే విద్యాధికులకన్న నెక్కుడు శక్తిని నిర్మింబుద్ధిని కనుపరుపగలిగిరి. పాశ్చాత్య నాగరికమున కెట్టిలోటు వాటిల్లునో యని భీతి జెదడి అయ్యరుగారు, ఆధునికవిద్య వలన దేశమునకు గలిగిన నిజమైన లాభ మేది యని యోచించవలయును. జాతీయవిద్యను చేపట్టిన మాత్రమున దేశాభివృద్ధి కాటంకిము గలిగించెడి పద్ధతు లవలంబించబడునని, అయ్యరుగారు తలంచుట వివరణము. అనవసరముగ, వీరు ప్రాచీన గురు శిష్య సంబంధమును నిరసించిరి. అయ్యది స్వాతంత్ర్యమును అణగద్రొక్క ననుటకన్న వైకరిత్యము వేరుండబోదు. అత్యధున మగు సంస్కృత వాఙ్మయమును ప్రపంచమున కొనగిన ప్రాచీనులు, భావ ప్రతిభ లేనివారని, అయ్యరుగారు యింను సాహసించి దెలుపజాలక. ప్రాచీనపద్ధతులు, బుద్ధివికాసమును అడుగంట జేసినచో, ప్రపంచమును నేటికిని ఆశ్చర్యకర న ముంచుచున్న దర్శనము లేమి, వివిధ శాస్త్రములేమి, అంతులేని వాఙ్మయమేమి, ఎటుల యుద్భవించి యుండెను? గ్రుడ్డెద్దు చేస బడినటుల, రోకటిపాలవలె ప్రాచీనులు తమ పాఠశాలను వల్లిం చెడివారనట సరిగాదు. చిన్నతనమున జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి జేయుటయు, పెద్దబెరిగిన కొలదియు విద్యార్థులబుద్ధిని వికసంపజేయుటయు, ప్రాచీనపద్ధతి. ఈ పద్ధతిని తలక్రిందులజేయుటచే, ప్రస్తుతసమయమున విద్యార్థుల కెట్టి లాభము గలుగుటలేదు. జ్ఞాపక శక్తియు నున్నయగుచున్నది. బుద్ధివికాసమును లోపించుచున్నది. ఐనను జాతీయవిద్య ప్రాచీనపద్ధతులను మాత్రమే మక్కికమక్కిగ నవలంబించునని, ఎవరును జెప్పియుండలేదు. అయ్యది ఆధునికపరిస్థితులను గుర్తించదని యనుకొనుట పొరబాటు. జాతీయాభివృద్ధి కనుకను విద్యయే, జాతీయవిద్య. ప్రాచీనవిద్య ఋష్యశృంగులను మాత్రము తయారుజేయునని దెలుపుట హితవాభాసము. ప్రపంచపరిస్థితుల నెటుగని ఋష్యశృంగు లెప్పుడును యుండనే యుండురు. అంతమాత్రముచే, ప్రాచీను లందరు ఆలోచకు లని దెలుపుట వెట్టితనము. ఇంగ్లండులోని ఇల్లికు పాఠశాలలు స్వాతంత్ర్యభావమును, ఆర్థిక విశ్వాసమును పురిగొల్పుటకు కారణము, అక్కడ ప్రబలిడి స్వాతంత్ర్య వాతావరణమే. అట్టి వాతావరణము హిందూదేశమున లేకుండటచే, ప్రస్తుతవిద్య అనర్థదాయకమగుచున్నదని, అయ్యరుగారు గుర్తించవలయును. అట్టి స్వాతంత్ర్య వాతావరణమును పాఠశాలలలో బ్రవేశపెట్టుటయే, జాతీయవిద్యయొక్క మఖ్యోద్దేశము. ప్రభుత్వపాఠశాలలను బహిష్కరింపవలయునని కొరుకులను ఇదియే కారణము. తత్వాన్వేషణయందు, హిందూదేశమున పెక్కుమంది స్వతంత్రమార్గములు లుద్భవించిరి, అయ్యరుగారు రంగీకరించుచున్నారు. అట్టితర, ప్రాచీనవిద్య బుద్ధి ప్రతిభను సంకుచితముగావించెనని జెప్పి వీలుండదు. ప్రాచ్యప్రతీచీనా

గరికముల సంఘర్షణగూర్చి ముచ్చటించుచు, ప్రాచీన నాగరికమునందలి లోకములను వెక్కిరింపిరి. అయ్యరుగారు వివరించిరి. అందుమఖ్యముగ, వివాహదర్శములు, పితృలజ్ఞా పరిపాలనము, రాజభక్తి, అయ్యరుగారికి సంకలముగ గనుపించుచున్నవి. ప్రస్తుతస్థితి ఎటులున్నను, ప్రాచీన వివాహదర్శములు కడువిశాలముగ నుండెనని భిలభ్యము. భరకు భార్య బానిసగనుండెననుట, విరుద్ధము. శ్రీ గృహలక్ష్మి గ నుండెను. ఏకాగ్రణమును భార్యసహాయము లేనిది సలుపుటకు, శాస్త్రమంగీకరింపకుండెను. భరకువలె భార్యకును సంసారయాత్రయందు ప్రాముఖ్యస్థాన మొసగబడెను. శ్రీరాముని పితృభక్తి అయ్యరుగారికి వివరితముగ గనుపించెను. హేతుబద్ధము గాని కోర్కెలను పెద్దలు చెప్పినంతమాత్రమున చెల్లించవలె ననుట న్యాయము యని, అయ్యరుగారు రక్షించుచున్నారు. ధర్మహాని గలిగింపని పెద్దల కోర్కెలను చెల్లించుట న్యాయ మయినను, అధర్మమును పెంపొందించెడి కోర్కెలను ప్రాచీన కాలమున చెల్లించలేదనుటకు ప్రహ్లాదునిచారిత్రమే సాక్షి. తండ్రియాజ్ఞలను పాటించక, భగవద్భక్తి నెట్టి కిష్టసమయములం దయినను విడనాడని ప్రహ్లాదుని చారిత్రము నకు మరెయొక సాదృశ్యము గనుపించదు. అయ్యరుగారి నిద్యరమును గుర్తించరయి. నావిష్టాః పృథివీపతిః యను సూత్రమున్నను, ప్రజానరంజకముగ పరిపాలింపవలయునను, విఫల రాజు వైగలదు. ప్రజాపవాదమును భరింపజాలక స్వభార్యను సయిము కారడవులకు బంపిన శ్రీరాముని రాజ్యము నిరంకుశత్వమును పెంపొందింపలేదు. రామరాజ్యము నేటికిని ప్రపంచ మంతకును ఆదర్శప్రాయముగ నుండగలదు. అయ్యరుగారు, మతివాద మహిమను విద్యార్థులకు బోధించిరి. కాని, అయ్యరుగారి రాజకీయమతము ఇక్కాలపు విద్యార్థులకు రుచింపజాలదు. హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములగూర్చి ముచ్చటించుచు, స్వదేశ సంస్థానములం దివికనుపించవనియు, ఇందుకు కారణముల గనుగొనుట భావ్యమనియు, శివస్వామి అయ్యరుగారు బలికిరి. దేశబంధు లాలా లజపతిరాయిగా టిపల నిట్టి సంగతినే సూచించిరి. ఈసంగతి, బ్రిటీషు ఇండియా యందలి, అధికారవర్గ గౌరవమును పెంపొందింపజాలదు.

మైసూరు సంస్కరణములు

మైసూరు ప్రతినిధిసభా సమావేశము ముగిసిన పిమ్మట, రాజ్యాంగసంస్కరణ ప్రకటనము దివాను ఏ. ఆర్. బెనర్జీగారిచే చనుపబడెను. బ్రిటీషుఇండియా యందువలెనే, స్వదేశ సంస్థానము లందు గూడ, స్వరిపాలనాశయము పెచ్చుపెరుగుచున్న దనుటకు పెక్కు నిదర్శనములు గలవు. ఢిల్లీలో కాంగ్రెసుసభలో పాలు, స్వదేశ సంస్థాన ప్రజల సభగూడ జరిగెను. ఆసభయందు స్వపరిపాలనావ్యక్తత నిరూపింపబడెను. స్వపరిపాలనాశయమును నిరోధించుట కిరిమిద వీలుపడదు. ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యవాంఛ దృఢముగ నాటుకొనసోపిమ్మట, దానిని పెకలించుట కేకని సాధ్యపడదు. స్వదేశ సంస్థానాధీశులు, తమ బాగును తమవైభవమును మాత్రమే పాటించుట, ప్రజాభిలాషలను నెఱవేర్చనియెడల, విషమస్థితి త్వరలో గలుగవచ్చును. ప్రజలమగు స్వరాజ్యాందోళనము ప్రశానములందు గూడ వ్యాపింపవచ్చును. సంస్థానాధీశులు వ్యవహారమును తెగువరకు విగింపక, పెం

టనే స్వపరిపాలనా ప్రజాసముహకు మార్గముల నరముల ప్రేయస్కరము. స్వదేశసంస్థాన రక్షణ శాసనము, తమను కట్టించు నని వారు మొదలుపెట్టిన గూడదు. బ్రిటిషు ఇండియా పత్రికలు, సంస్థానాధీశుల నిరంకుశ చర్యలను, విమర్శించుచుండ, సీ శాసనము అడ్డుదగ్గులవచ్చును. సంస్థానములలో ప్రజలకుబడి గల వారాధికారులు వృద్ధి బాంధవ పోవచ్చును. కాని, ప్రజల మనములలో ననవరి తము ప్రబోధము గలుగజేసి న్యాయత్రోవ్యమమును అణగదొక్కట దుర్లభము. ఇట్టి ప్రయత్నము జరిగిన కొలదియు, ప్రబోధ మధికమగుచుండును. సంస్థాన శాసనములు యుండజేసి, ప్రజాభిలాషలను నిరసించుటకు వీలుండదు. బ్రిటిషు అధికారు లయిననూ, సంస్థానాధీశులతో మాత్రము చెలిమిజేసికొని, వారి నిరంకుశత్వమునకు తోడ్పడుచు, సంస్థాన ప్రజల మనోభావములను కల్గింపజేయుచో, హిందూ దేశ యం దంతటను స్వాతంత్ర్య ద్యమము అత్యంతముగ వ్యాపింప గలదు. స్వదేశ సంస్థాన సంస్కరణముల సంగతిని, ముంబై ధర్మ విధానము దాటవైచినను, దాని ప్రాముఖ్యము క్షణలేదు. మరేద్రుమండలిని నిర్మించిన మాత్రమన, సంస్థాన ప్రజలకు లాభము గలుగలేదు. సంస్థానాధీశులకు ఇ. పీ. యల్ కన్వరెన్సు మొదలగు కౌన్సిల్స్ లో ప్రాతినిధ్య మొసగినంత మాత్రమున, ప్రజలకు ప్రయోజన ముండదు.

సంస్థానములలోని ప్రజలకు స్వపరిపాలనము ప్రసాదించినగాని, పరియందు సంతృప్తిగలుగదు. బ్రిటిషు ఇండియాలో స్వపరిపాలనము ప్రవర్థిల్లుచుండ, సంస్థానములలో నిరంకుశత్వము కొనసాగుట దుర్లభము. భారతీయులందరి జేయము సమానముగ పె పొందవలెను. ఇటీవల సంస్థానాధీశులు గలిసి ఆశ్వాస మహారాజుగారికి కుప్పిర సందేశములో, అధిపతీ రాజ్యములలో సంస్థాన ప్రజల హక్కులను నిలుపవలయునని గొరబడెను. ఈ విషయమున బ్రిటిషు ఇండియా భారతీయులను స్వదేశసంస్థానపు ప్రజలకు ఎట్టి భేదాభిప్రాయముండజాలదు. భారతవర్ష మంతయు స్వపరిపాలనము ననుభవించుచు, ఒక్క కంఠముతో తన యభిప్రాయమును వెల్లడించుచుండును. ఏదియో పేరుపెట్టి ప్రజలమధ్య విభేదముల గలిగించుటకు వీలుండదు. మైసూరు సంస్థానము, తమ ప్రజలను సంతృప్తిపరుప ప్రయత్నించినందులకు సంతసింపవచ్చును. ప్రజలకు సంస్కరణములను ప్రసాదించుటకు బూనికొని, మైసూరు ముందంజవైచెను. కాని, ఇదివరకు ప్రకటించబడిన చిత్తువిధానమేమి, గతకాలి వారమునాడు ప్రకటించబడిన మైసూరు రాజ ప్రకటనమేమి, ప్రజలకు స్వపరిపాలన మొసగుటకు మార్గం వారి కలుకుబడిని శాసనసభలో వృద్ధి జేయుటకు మాత్రము ప్రయత్నించెను. దురదృష్టవశమున మాంబుగర్లు సంస్కరణములే, స్వదేశ సంస్థానములకుగూడ మార్గము జూపుచున్నవి. నిరంకుశమగు సీసంస్కరణముల ననుసరించుటలో, మైసూరు సంస్థానము తప్పుదోవదొక్కచున్నది. ప్రజలు కేవలము పలుకుబడిని గోరుటలేదు. స్వపరిపాలనము ననుభవించి యానందింపవలయునని వారు గోరుచున్నారు. ప్రజలందఱు అసహనములను యెంచి, వారికి క్రమక్రమముగ శిక్ష నొసగి, ఎన్నటికో వారిని తరిదితు జేయుటకు, మాంబుగర్లు విధాన ముద్యమించుచున్నది. మైసూరు సంస్కరణ విధానముగూడ ఇట్టి మార్గమునే బట్టుచున్నది. మైసూరు ప్రజలందఱు నూతన సంస్కరణవిధానముపట్ల ఆసక్తిని తెలియజేసిరి. మైసూరు రాజప్రకటనము వారిని సంతృప్తిపరుపనేరదు.

పరిపాలనముతో ప్రజల కెక్కుడు సంబంధమును గలిగించుటకే సంస్కరణములు ప్రసాదించబడుచున్నట్లు, ప్రకటనము దెలుపుచున్నది గాని వారికి స్వపరిపాలనము నొసగు నుద్దేశము దెలుపుట లేదు. స్వపరిపాలనమునకు ముఖ్య శిక్షణ దానిని ప్రసాదించుట దివ్య వేరుగాదు. క్రిమముగ శిక్షనొ గుట ఆ సంబంధ మగు కార్యము. ఇట్టి ప్రయత్నమువలన స్వపరిపాలనము లభింపజోగి, నిరంకుశత్వము బెరుగుట కవకాశ మేర్పడును. క్రమమున్న ప్రతీతిని ప్రభుత్వము గల అధికారములు పెంచబడును. రాజ్యాంగములో నిది యొక భాగమగును. క్రొత్త స్థూల విధింపు వల్లను, శాసన నిర్మాణము వల్లనూ, మినహాయింపులకు లోబడి ఈ సభవారి సలహా కైకొనబడును. పరిపాలనా వ్యవహారములగూర్చి, బడ్జెటు విధానము గూర్చియు అందలి సామాన్య సూత్రములగూర్చియు, ఈ సభ తీర్మానముల గావించవచ్చును. దీనియందు 150 మంది సభ్యులుండును, దీని సంఖ్యను 275 కి పెంచుటకు ప్రభుత్వమున కధికారము గలదు. ఇది వర కేర్పడిన శాసనసభలో, ప్రజానియక్త సభ్యుల సంఖ్య వృద్ధి గావించబడి, అధికారిక సభ్యులధిక సంఖ్యావ్యవహార నుండనటులేర్పాటు జేయబడును. బడ్జెటు అంశములగూర్చి శాసనసభవారు మినహాయింపులకు లోబడి వోటుజేయవచ్చును. కాని శాసనసభవారు నిరాకరించిన అంశమును జేసినయినను పూర్తిగాని కొంతవరకుగాని పునరిద్దరించుటకు ప్రభుత్వమున కధికారముండును. ఇట్టి యధికారము బ్రిటిషు ఇండియాలో నెలలు దర్శించుట గము జేయబడెనో తెలిసిన సంగతియే. స్వదేశ సంస్థానములలో మాత్రము వేరుగ జరుగునని తలచుట కవకాశములేదు. ప్రతినిధిసభకును, శాసనసభకును గల నియోజక గ్రామాలు పెంచబడును. శాసనసభకు ప్రత్యక్షపు ఎన్నికలు జరుగును. ప్రతినిధిసభకు ఆస్తిక సంబంధించిన యర్హతలు తగ్గించబడును. దీనికీగూడ ఎన్నికలు చాలవరకు ప్రత్యక్షముగనే జరుగును. స్త్రీలకుగూడ ఎన్నికలలో పాల్గొనుట కధికారిమిచ్చుట యొక విశేషమని ఎంచవచ్చును. ప్రభుత్వమునకు సలహా నిచ్చుటకు స్టాండింగ్ కమిటీ లేర్పాటుపడును. స్థానిక స్వపరిపాలనము విశాలపరుపబడు నని ప్రకటించబడెను. నిబంధనలను జేయుటకు ప్రభుత్వమునకు సర్వాధికార మొసగబడెను. ప్రజల కీర్తిము చేకూరిన నూతన బాధ్యతలలో వారు పాల్గొని, వానిని జయ ప్రదముగ నిర్వహించవలయునని మైసూరు మహారాజుగారు కోరుచున్నారు. నూతన సంస్కరణములు దేశపురోభివృద్ధి కలుల తోడ్పడునో ముందగాని తెలియదు. ప్రజలకు సంస్కరణముల నొసగు పట్ల, మైసూరు మహారాజు సచ్చింతితే ప్రేమలై నుటకు సందియములేదు. కాని, వారు నూతన ప్రాతినిధ్యము బాగుగ గుర్తించినటుల దోచదు. స్వల్ప సంస్కరణములు విశాల సంస్కరణములకు శత్రువులను సూక్తి సత్యమేయని, బ్రిటిషు ఇండియాలో అసభ వైకవేద్య మగుచున్నది. స్వదేశ సంస్థానములలో గూడ ఇందుకు భిన్నముగ నుండజాలదు. మైసూరు మహారాజుగారు, బ్రిటిషు ఇండియాను ఆద్యముగ కైకొనక, సంస్థాన ప్రజలకు త్వరిత పూర్ణ స్వపరిపాలనము ప్రసాదించి, వారి కృతజ్ఞతకు పత్రులగుట ధర్మము. స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించుటకు బ్రిటిషు ఇండియాలో గల అలంకములు, స్వదేశ సంస్థానములందు లేకుండుటచే, మైసూరు మహారాజుగారు ఎక్కుడు త్వరితముగ ముందుకు నడువ వీలుగలదు.

ద్వేషము
పంజాబులో కొందరు ద్వేషమును వ్యాపింపజేయుచున్నారనియు, ద్వేషతరంగములు పంజాబును మలిపరుచుచున్నవనియు, వీనిని పోద్రోలుటకు శాసనసభ్యులు తోడ్పడవలయుననియు, పంజాబు గవర్నరుగారు శాసనసభలో నిటీవలు హెచ్చరించిరి. కాని, ఓడ్యుకుగారి కాలమునుండి నేటివరకును, ద్వేష తరంగములను వ్యాపింపజేయుచున్నది అధికారిక వర్తన యని విదితమగును. దీనిని కష్టిపుచ్చుటకు సాధ్యపడదు. హిందూ మహమ్మదీయ కలలోలముగారి చి మచ్చటించుచు, ప్రభుత్వమువారు హిందూవులకును మహమ్మదీయులకు మధ్య భేదము గూర్చుచున్నట్లు, పంజాబు గవర్నరుగారు బలికరి. ఎ. డి. యన్. శివస్వామి అయ్యగారు సైతము, అధికారిక వర్తన వారి కిట్టి గారిన ముసలబలేదు. విభజించి పాలించు సూత్రమును అధికారిక వర్తన విడనాడిన దృష్టాంతములు గానరావు.

రాజప్రతినిధి : నాథా సంస్థానము
పాటియాలాలో నిచ్చిన విందు పుదర్భయన ముచ్చటించుచు, నాథాకును పాటియాలాకును 20 గిని లగాదాలలో పాటియాలా సంస్థానము న్యాయముగ బ్రవర్తించెననియు, ప్రభుత్వమువారు నాథా వ్యవహారములో నవలంబించిన మార్గము సరియనియు, రాజప్రతినిధిగారు మరీయొకమారు సమర్పించిరి. కాని, నాథా మహారాజుగారు చేసిన నేరము తెవ్వయో తెలపి, బహిరంగముగ విచారణ సలుప నంతవరకు, ప్రజకు రాజప్రతినిధిగారి వాక్కులయెడ విశ్వాసము గలుగజాలదు. అకలిలను బలవంతముగ నిరోధించుటవలన, రాజప్రతినిధిగారి వాదమున కెక్కుడుబలము గలుగుటకు మారుగ, ప్రజలలో యవిశ్వాసము మరింత యధికమగుట సవాజము.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు
కార్య సంఘ సభ
అమృతసరులో నవంబరు 13 వ తేదీని జరుగును
అధ్యక్షుడు దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్యగారి ప్రకటనము
అమృతసరులో శిరోమణి ప్రబంధక సంఘమును దొరతనమువారు నిషేధించుట మున్నగు విషయములగుగూర్చి చర్చించుటకు నవంబరునెల 13 వ తేదీని అమృతసరులో అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరుగునని అధ్యక్షుడు దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య వంతులు గారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె)

క్రొత్త మెడికలుస్కూలు
పాట్నా, అక్టోబరు 27:— చాలమంది విద్యార్థులతో యారాష్ట్రమునని మెడి. అస్కూల్లో ప్రవేశముదొంగనందున వీరూ, 20 రిస్క ప్రభుత్వమువారు దృష్టాంతము ప్రాంతించు పాఠశాలగాక మరీయొకటి స్థాపించుటకు నిశ్చయించిరి. ఈయొకటిలోను వచ్చే సంవత్సరమునండి విద్యార్థులు చేర్చుకొనబడుదురు. (అ. ప్రె)

సర్ హెన్రీ వీరు ప్రభువు
పాట్నా, అక్టోబరు 27:— వీరు, 20 రిస్క గవర్నరు సర్ హెన్రీ వీరు ప్రభువు హజరీబాగునూ 31 వ తేదీని పోలిసు కమిషనుజరిపి యధ్యక్షులకెదురు, రాజపతకములను, బిరుదులను, బహుమతుల నొసంగెదరు. (అ. ప్రె)

విదేశ వార్తలు

జర సిమరవర్ష

పరాసుల నా యేపించుట

ప్రపంచ ప్రహరమును గోరుట

బెర్లిన్, అక్టోబరు 28:— ఇప్పటికప్పుడు బెర్లిన్ నుండి పరాసులు గోరుము చేయుచున్నారని ఈ కార్యము గల భూమిపై దనియొ ఇతిహాసములను ఒడంబడికలకు సంధిపరములకు భిన్నముగ ప్రవర్తించి ఎటువంటియు, దాక్తురు ప్రెస్కో గారు 'హేగ్' యుద్ధములను జేరియోజేసిరి, చాలామంది మును జూసిరి. జర్మనీ ఆర్థిక సంక్షోభమునుండి ఇక ప్రపంచములో ఆంద్రుడు ప్రపంచములో ముందుగా ఉన్నాడని కాపాడవలెనని భర్తృత్వమును జర్మనులు సహజము చేయవలెనని గోరుచున్నారు.

ఆర్థికము ప్రపంచములో త్వరగా రూపం రై ప్రజలకు జర్మనుల వా కాదా మనము ఆ కర్మమున వలెనని.

బెర్లిన్ ప్రభుత్వమువారు పూర్తిజేయును బల్గేరియాతో నే కలిసి యుద్ధమును ప్రయత్నించుట చే బల్గేరియా, రీచిప్రభుత్వములవారు రాజీందనమును ఆశించుచున్నారు.

జర్మనులు నష్టపరిహారముల నిర్ణయం కంఠము కత్తి గానో కనుగొనుటకు నియమించుట ఇచ్చారని భుములో అమెరికను ప్రతినిధిగారు యుద్ధము తమకు ఇష్టమేమియు కాని ఆ విచారణసంఘము నష్టపరిహార విచారణసంఘమువారిచే నియమించబడినది అట్లుగా నియమించబడిన సభము నష్టపరిహారవిచారణసంఘమువారికి తొలిది యుద్ధమునని యుద్ధ పరాసులు ప్రకటించినదియు జర్మనుల ఆర్థిక క్షీణి కనుగొనుటకును అమెరికను ప్రాధాన్యమును కలిపించుట తమకు కంటావమేమియు యుద్ధపై ప్రేక్షకులకి తెలియజేసి ని తెలియచున్నది.

క్రష్టకర్తాగారపు డైరక్టరుల నిడుదల

బెర్లిన్, అక్టోబరు 28:— ఏదో జరుగవలయును అందుచే ఏదోకాదు 'హేగ్' క్రష్టకర్తాగారపు డైరక్టరులు ముగ్గురు నిడుదల జేయబడినది తెలియచున్నది. వీరు డిస్కంట్లో లెండింగు జేయుటకు రాచకీయ బండిను విడుదలజేయు విషయమును ఆలోచించుచున్నారనియు (క్రష్టకర్తాగారపు డైరక్టరుల నిడుదల జేయుటకు దీనికి సూచనముచున్నది.

రై నురిపల్లి

లండను, అక్టోబరు 28:— నూర్నా పరాసులకు ఆ త్వరగా ముగిసే రోజునియు, చాలా భయపడుచున్నారనియు తెలియుచున్నది. బ్రిటిషువారి వైఖరి యిటువంటిదే యని భయపడుచున్నాను. కొలను వ్యాఖ్యలు చాలాకే జేయబడుచున్నవి.

రై ను రిజిస్ట్రేషన్ వారు ముందస్తుగా గాంధీజీ బెర్లిన్ ప్రభుత్వమువారు ప్రతిజ్ఞను గానించడం గానం జూకు పనిచేయవలెననియు, తొందరపడి యుద్ధము సాగించిన బ్రిటిషువారు కినిసి ప్రతిజ్ఞలనుగ (ప్రవర్తించెదననియు) 'వెల్పు' ప్రతిక హెచ్చరించుచున్నది. బ్రిటిషు సంరక్షణము క్రింద కొలను స్వాతంత్ర్య పట్టుకనుగ ప్రకటించబడుననియు చెప్పుచున్నది. బ్రిటిషువారి ప్రతిజ్ఞలనుగ నిర్లక్ష్యము జేసి ఉపేక్షించురాదని పరాసులు ప్రతిజ్ఞలను హెచ్చరించుచున్నది. రిచియానే ఏదో ఒకవిధముగా కొంతమంది రై ను స్వాతంత్ర్యము నేర్పబడుననిన వర్తించు తాత బ్రిటిషువారి సమృద్ధిని బడి ప్రయత్నించుట మంచి దనుచున్నది.

సామగ్రిగాయలై సెపరేట్టుగా విడిచిపెట్టెదముగా ప్రకటించెద బ్రిటిషువారు అయిదవసారి పో సెడలగాయలై వరని జర్మనులు నమ్ముచున్నారు కొలనును రిండిశివందజేసి అంతరించుటకు సెపరేట్టుగా జేయుచున్నారనిగాడ ప్రకటించెద సమ్మతము (ప్రేక్షకుల)

లండనులో వాసు 15 5500000000 మాగ్నూలు విక్రయముచున్నది.

జర్మనుల వాద్యత

అంతర్జాతీయసభ

అమెరికనుల సహకారము

లండన్, అక్టోబరు 28:— రాత్రి 10-25 ప్రెస్కోప్రతికా విలేజి పాస్కోగ్ నుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. యూరపులో అన్ని కృషివారములను అతివాగ్ధాకరతో భద్రము జరుపవలెక. అమెరికా అధ్యక్షులైన హుడ్డి గారు 'పెస్కో' కావేసేరే. 'రిజిస్ట్రేషన్' ముగిసి విద్యముల పాడుజేసెదరు. 1924 లో అధ్యక్షులపన్నికలు జరుగును. ఆ ఎన్నికలలో హుడ్డిగానీ అంకాకము లేవడం జేసిగొనెదరు. హుడ్డిగానీ చాలమంది పక్షములు అధ్యక్షులపన్నికలను యిచ్చును. వీరందరును హుడ్డిగారు రిజిస్ట్రేషన్ ఎత్తుడు ప్రవేశించెదరా యని కనిపెట్టుకొనియున్నాడు.

(ఫ్రాంకో) జర్మనుల సంబంధములను నిర్మించి నపుడు జర్మనుల సంబంధములను నిర్మించి తీరవలె నని హుడ్డిగారు హుడ్డిగారు సత్ప్రయోగముచేసిరి.

ఇంగ్లండు పరాసులు జర్మనీలో నైని: ఆక్రమణను ఎంత తక్కు, ఎంతకాలము జరిమెతో తెలియబడు జర్మనులు ఎంత ఇయ్యాలతో, అందవానేయుటకు వీలలేదు. సాయికేరుగారు తమ విధానమును ఎవరికిని తెలియజేయక రహస్యముగా నుండు కొనెదగా లేక సభిచాకి తెలియజేసెదరా యని శేలవలెను.

పరాసులు అమెరికను సహాయమును ఆంగ్లేయులకు నుండు అమెరికను సహాయము విచారణసంఘములో నిండు సభ్యత్వమును ఒప్పుకొనవలె నని పరాసులు పట్టుదుల జూపిచో హుడ్డిగారుగాని కాంగ్రెసువారుగాని సభ్యత్వమును ఆంగ్లేయులకుని జేప్పెను. విక్రమందలి యుద్ధపై ప్రేక్షకుల, జర్మనీలని యూరపును మరల ఉద్ధరించుట ఇదంతయు ప్రానుమిద ఆధారితమునని అమెరికనులు తెలచుచున్నాడు.

ఎంతయు పర్వతాలోచనమును వరల గానించుటకు జేరరాజుగారు పేర్కొనగా ఇండియాకు వచ్చెదరు.

సామ్రాజ్య ఆర్థికసభవారు సామ్రాజ్య కలెక్సివిధానము ను సభ్యులను దిగువ తీజేయు విషయమును గూర్చియు నిర్ణయించిరి. వంకారాముక పూర్వముండి జరుగుచు జంటపుల దిగువతీ జేయుట మంచిదని.

జనంబరు 1 కే తేదీని ఆంగ్లే ఇండియాకుల రాజువారము ను పీఠావధిపు ఆందుకొనును.

డచ్చి ప్రభుత్వము వారి పరాజయము

మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చెద మని బెదరించుట లండన్, అక్టోబరు 28:— రాత్రి 11-15 నాకాదగిట్టును ఆంగ్లేయులకు తోసివేసేరేమ (ప్రతిభకు) యు రాజీనామ పని ప్రధానాధ్యక్షుడు తెలియజేసి ను ప్రెస్కోప్రతికానిలేఖి హేకుండి తెలుపుచున్నాడు.

ఈవిల్లు సెన్సార్లు, దచ్చి, ఈస్టర్నాడిసువారికి ఎక్కువ భారమును కలుగజేసి ను తీరగా ఆజేసింది.

కొన్ని సెలబట్టి సాంఘిక యును, ప్రేమ యూని యెన్నియును ఈవిల్లు క్రోసివేయుటకు ప్రయత్నించిరి. ఇందు నిమిత్తము రెడగెటాక్సుకును మహామును గూడ బడి.

ఇతరు లెతో జేప్పటచే ఈవిల్లు ప్రవేశపెట్టలే దని చెప్పుచు రిగురు మంత్రులీల్లును సుచార్థి.

తుదకు విల్లు ఒకపోయె. ప్రభుత్వమువారు రాజీనీ కు వలెనుచు.

దచ్చి ఈస్టర్నాడిసులను కాపాడుటకు, నాకాదగియు నుట్టుటకు ఈవిల్లు ఉద్దేశించబడినది.

రూగు నులు

జరిగిన అంతర్జాతీయముడలి సంఘమువారితో ఒడంబడిక జేసిగన్న గురువారము పనిచాగుననియు, ఇతరులలోగూడ యివాండ్రికేయియు లెలుకెనున్న గాని విషయగుననియు తెలియుచున్నది.

బార్నిస్ గారు 'ప్రేరెన్సు'

సర్ స్వామిగారు హానుగా రిట్లు జేప్పెను. మనకొక రేస్ జీవు పక్షమునకు ఇప్పుడు మంచిసమయము కన్పించి. మనకుకీను బడు కాపాడి సామ్రాజ్యమును భిన్నపక్షములకుగానూ కార్యక్రమము సాగించుటకు కేదోకేపో బార్నిస్ గారు ప్రయత్నించెదరు. ఇప్పుడు బయలుదేరుచు పూర్వమునలె స్వేచ్ఛార్తను ఆను విచారముగాదు. స్వపాసుము నర్ధరించుటకును, ఆ లేని వారలకు ఉపాధి కలుగజేయుటకును ఇప్పుడు పూర్తిగా దటు.

మై.మి.మరునకు కార్యకర్తల సర్ ఎడ్వర్డు మక్కు గారు పనిజేసెదరని ఆనుకొనుచున్నాడు.

గట్టపుపాదెములలో ఉద్యోగులు బోక్సులు కలుగజేసి తొనిచు కొందరకు జరిమానాలు విధించబడెను.

గ్రీకు విప్లవములో గూడెన కష్టకారులు అందరిను లాంగ్ పోయిరాయ మ్యాగిడోనియా అంతటను తిరుగుటలు ఆడంచబడి ననియు తెలియుచున్నది.

ప్రభుత్వసేవలు కారి. తును ఆక్రమించుకొన్నవి.

అంతర్జాతీయ కార్మికసభ భారతప్రతినిధులు

జేసిగా, అక్టోబరు 28:— చాచరిగారిని భారతదేశ కార్మిక ప్రతినిధిగా ఆంగ్లేయులచే ననియు చాచరిగారిని ప్రతినిధిగా నియమించ గూడదని జేయుటకు తీర్మానములను నిర్ణయించినది ననియు ఏకగ్రీవముగా అంతర్జాతీయ కార్మికసభవారు తీర్మానించిరి. ఇంతి ముఖ్యులు ఆజేరణ అన్న సభవారు ఏకగ్రీవముగా తమ హక్కులను ఒకటిగా తెలియజేయుట ఇక మొగిటిపర్యాయ మనుచున్నాడు.

యెగాలు ప్రేమ యూనియను వెదలేమనవారే చాచరి గారిని ప్రతినిధిగా నియమించరాదని జపాను రాజువారిని ఆంగ్లే కరించిరి.

బ్రిటిషు రాచకీయములు

మార్చి - మేమాసములో ఎన్నికలు జరుగనుండుట

కార్మిక పక్షమువారు ప్రత్యర్థులుగ ప్రయత్నించెదరు లండన్, అక్టోబరు 27:— వచ్చే మార్చి - మేమాసముల లోపుకు మరల ఎన్నికలు జరుగవలెనని బార్నిస్ గారు కోరుచున్నారని రాజకీయములందు ప్రవర్తించి రిజిస్ట్రేషన్ ఇటీవలి కంగ్రెసునుట్టి ఆర్థము జేయుచున్నాడు. మార్చి-మే లోపుకు సర్వకర్తాదర్శి, ఇంటిజులు (ప్రేరెన్సు) సభినిగూర్చి యభిప్రాయమును తెలుసుకొనటకు బార్నిస్ గారు తొందరగా సంచారము సల్పెదని ఆనుకొనుచున్నాడు. ఏదైనా ఆర్థిక ప్రక్రమము జరుగించుటకు ముందే ఇదంతయు జరుగును. రాబోవు సంవత్సరపు ఆర్థికప్రతిష్ఠా ప్రాంత కేంద్రలయ కొన్ని కన్పించు జేర్చెదరు. రెండుపక్షములవారును పోదే యిటు ప్రారంభమైంది. జేకేసం దుగటను తమకాఖచా రందరును ఎన్నికలకు నిలువలెనని కార్మిక పక్షమువారిదివరకే హెచ్చరించుచున్నాడు.

భారతకర్త

ఇటీవలి పాశ్చాత్యులు భారతీయుల కల్పాపావీర్యమును వారిపరిధికు కనుగొనగలిగిరి కొకాల్లు ప్రేరెన్సు పూర్తిములో భారతీయ భాసంఘమును ముఖ్యసంఘము తెలియజేసిరి. ప్రాంతీకంఘముకు 'సర్', 'హెర్బి' లీసరిడుగాను ఉపాధ్యక్షులగా నెన్నుకొనబడిరిని తెలియజేసిరి. ఇకడు భారతీయసంఘమున కర్మముడు.

12 మైక్ల అమెరికా సాక ల్యాటిలోను దొంగ నరుకు (సారాయి) యెన్ను జేమో వెదకుటకు అమెరికనులు జేసిన ఏర్పాటునుగూర్చి హుడ్డిగారు సిద్ధాంతమును బ్రతును ఆంగ్లేయులకు తెలియచున్నది. సామ్రాజ్యసభలో ప్రత్యేక ప్రజ్ఞలు ఈ విషయమై ఒకవిధానమును తయారు చేయుటకు రాయలు దిని అమెరికనులు ఆంగ్లేయులచే రినియు తోచుచున్నది.

38 - వ దేశీయ మహాజన సభ

విశాఖపట్టణము మండలము ప్రతినిధులు
 విశాఖపట్టణము నుండి 45 గురు ప్రతినిధులను మహా
 పథకం పై పునః కట్టించుటకు, ఇంకనావశ్యమైన దరఖాస్తులు.

వికాశపట్టణము	2
విజయనగరం	2
సర్వోదయ	1
అకాపల్లి	1
శ్రీమదరపుకోట	1
చీపురు, గి	1
పాలకొండ	1
(ప్రేమ)	1

మి. తా. నామలపై దరఖాస్తులను మెట్రీనే పంపకలెను.
21 మంది చల. టీ కలుగా చేరి. పశ్చాత్తాపనంపై న్యాయులు
చల. టీ కలను చేర్చుపని చురుకగా జరుగకలెనని మండల
కార్యదేవులు కార్యదర్శి కింతివార నంపెను.

* * * *

భద్రుడేరాను కలకత్తానుండి తెప్పింపదలచుట

కలఁత్రానాస్త్రపుష్కరం చాఖ్యై గాయ ఖద్దర దేగాను
 క్షయించేయ వివచయను జయగనున్న సభాలో చూపబడును నని
 27 వ లేవీ స్వరాశ్రయ ప్రతిక లో ప్రకటింపబడెను.
 కలఁత్రానాస్త్రపుష్కరము పరిష్కరించుట కిదివరకే కొందరిని
 పంపిరినినూడే నేనుచిటిని కలఁత్రానుండి ఖద్దర దేగాను అద్దెకు
 తెచ్చుటకే సన్మాననకు కార్యనిర్వాహకులు కృతనిశ్చయములై
 రినిఁ తీసివడి, ఇంకొకరిని ఆంధ్రదేశమునకు
 అవమానించుచు వివచయను వేరొకటిలేదు. శ్రేష్ఠుడు ఖద్దర
 ఆంధ్రదేశమునందే తయారగునని నిర్ణయింపబడినది. కాకినాడ
 కాంగ్రెసు ఖద్దరు కాంగ్రెసుగా నుండునని అన్ని రాష్ట్రముల
 వారు నిరీక్షించుచున్నారు. ఇట్టిరణమున నిరర రాష్ట్ర
 మునుండి ఖద్దరుదేగాను తెప్పించుటకంటె తలవంపునని వేరొ
 కటియందెదు. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందరి ఖద్దరుతోనే సభాకాలము
 నిర్మించినచో ఆంధ్రదేశ గౌరవము నిలుపుదును అతియేగాక
 నిరత్యాహులుగా నున్న ఖద్దరు పనివాంఛకు అత్యవ
 సరముగానున్న సహాయముపొడ చేయరును ఇకముందువారు
 చురుకుగా పనిచేయుటకు చూడ ప్రోత్సాహముకలుగునుగాన
 కలఁత్రానుండి ఖద్దర దేగాను తెప్పించరలెఁనడిహను కార్య
 నిర్వాహకములవలె వేరుకలెను. వారటుల జేయఁబడినచో
 యీ వివచయనుగూర్చి సన్మానపంఘము జనరలు బాద్మీ
 సభాలో చూపరలెను. ఈ తీర్మానమును సభ్యులందరును ఎది
 రించి ఖద్దరును ఆంధ్రదేశ గౌరవమును కాపాడుట సభ్యులంద
 రికిని ముఖ్య కర్తవ్యమని రాజమృద్ధి ఖద్దరు పరిశ్రమాలకును
 వారగు నాకంఠేని భిమరాజుగారు కేదుమాకు కంటివారనంపిరి

భీమవరం డి॥ ము॥ కోర్టులో

OP 29/28

ఉక్కు-పరిశ్రమకు సంరక్షణము

సాక్ష్యము | పకటింపబడుట

ఉక్కుపాతమును సంక్షయము కావలెనని తాతాకంపె
వారు కావించిన వాదమును, బాల్ఫోర్డువారియెదుట తాతా
కంపెనీవారి ప్రతినిధులొకని సాక్ష్యమును నాలుగుకొంపు
ములలో ఈనెల 28 వ తేదీని ప్రకటించుటయే. దీనిని
కావించబడిన ప్రభుత్వప్రకటనమునందు తాతాకంపెనీ ప్రతిని
ధుని సాక్ష్యము రహస్యముగ నంచబడుటచే దానిని
యభిప్రాయము నీచానీ గాకుండెనని వర్తకసంఘములును ఇత
రసంఘములు లేకుండుచేసిన సాక్ష్యము ప్రకటించినందుకల్ల
తమ ఉక్కుపాతమును. కలుగగలదని కంపెనీవారింగీరిం
నందువలనను సాక్ష్యము ప్రకటించబడెననియు, ఈ కరకర్తవ్య
లనై నాభిప్రాయముల దెలుపనకు ననియు, ఒక్కొక్కటి
అణల వెలచొప్పున కర్తగా మీరికకర్తలొని ఇండియన్
రైలుద్రావడమున నమృతమునకు సిద్ధముగనున్నవనియు, కర
కర్తలొలా తాతాస్టీల్ కంపెనీ వారి వాదమును, వారి ప్రతిని
ధుని సాక్ష్యము వారు బాల్ఫోర్డువారికిచ్చిన స్టేటుమెం
టువలనను కలవనియు లేకుండుటయే.

(8) పై ల వ రం

బాలభారతీసమాజమువారు
తెనాలి స్వస్థకంపెనీవారి హాలులో ఈనెల 31 వ
తేది బుధవారము రాత్రి

కనకతార యను నాటకమును
పద్యములు.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి

డి. హనుమంత రావు

వాదితరపు స్వీకరము

పం. బు శాసనసభ

దంతకులకు శైత్యము, రసవర్ణము, పుష్పపన్నులు, కుల్లిన
కడలిస దంతములు మొదలగునవి కాణములు. నొప్పిగల చోట
గూర్చి నందులో తడిసి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

లాలా మాడికి ను లాలుగారు వచ్చేసరి మొదలు నేటి
నండియు తనుపనికి రాజీనామానిమ్మటవలన శాస్త్రనిర్వాహ
కర్తులైనవారు చాల నష్టమేయుని కర్తువుగారుదెలిసి, అంత

ఆవుకన్నాడు	20 దీగ్రిలు	150-0-0
కొట్టికన్నాడు	దీగ్రి	145-0-0 148-0-0

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి

[స్వకీయవిలేఖరి]

అక్టోబరు 25:—కోర్టు ముద్రలు, బి. గోపాలకృష్ణయ్య గారు ఒకమాసము సెలవు కోరిరి. వారిస్థానమునకు గుంటూరు లో బారిష్టరుగా నుండిన రాజామామారు వెంకటేశ్వరచలపతి రావుగారు నియమింపబడిరి. తే 22 ది నుండి వీరు కోర్టుకు హాజరుగలుగుచున్నారు.

మాడివిజెట్ లో గత రి నల్ల ఆశ్వజమాన దీప్తి కల్పెరు పదవి నలంకరించిన కి. యస్. మానుమతరావుగారిని కడపకు బదిలీ యిచిరి. వారిస్థానమునకు ఇ. యస్. మందరాజ్యంగారు విచ్చేసిరి.

స్వాతికారై ప్రవేశమున కొంతవారమునీడెరి. ఈ సాహుకు మంచుకుటలు గలగునని అందరు సంతోషపడుచున్నారు.

బంగోలు

[స్వకీయ విలేఖరి]

దొంగసంతకము

అక్టోబరు 25:— ప్రతికూటాదులు యథాశక్తిగ నీ తాలూకాయందుగూడ వోట్ల ప్రయత్నములు చేయుచున్నారని మోటారుబండ్లకల్లము దిక్కుల మారు మ్రోకుచున్నది. ఈ యూరిలో శ్రీ సతీరాజులు శాశ్వతముగా రికి పలుకుబడి అధికారిత్వా ప్రబలియున్నది యనుటలో కొంతవిజ్ఞాన కలదు. ఇటీవల కొద్దిదినములక్రిందట శ్రీనాయుడుగారికి వోట్లనియ్యవని ప్రజలను హెచ్చరించుచు నీయూరినుండిలి కొందరు ప్రజలు ల ననుకోసవారు, అధికారపదవులం దున్నవారు, వారి శాశ్వత చువారు, సంతకములతో నొక మ్యూనిసిపల్ కమిటీని పంచెట్టుచున్నారు అందు నీయూరి పురపాలకసంఘసభ్యుల లోనొకరగు శ్రీ కృష్ణగంటికాడు శాస్త్రిగారి సంతకము కలదు. వారి మిత్రులు కొందరులకు శాశ్వతపడి వారినిచేరి యడుగ గా పాప మాయన తానెన్నడు ట్టికాగితమున సంతకముచేసి యుండలేదనిరి. కాగితమునచూచి యాశ్చర్యపడిరి. వోట్లకొర కట్టి కృత్యములు చేయుచున్నారే!

నేనెన్నడైన బ్రాహ్మణులను తిట్టితివా! బ్రాహ్మణుల కేచాలకదవుల నొసంగితి నేనిని యొకమహాశయము వోట్లకడు గుచున్నాడు. మేమురైతు పక్షము వారము, రైతులకు సహాయకారులగు చట్టముల పంకిరించునట్లు రైతులకు వెనుకటి సభ్యుల లోపముల సగృహించుచు కొందరు మహాసభావులు వోట్ల నడుగుచున్నారు. నేను స్వరాజ్య పార్టీయకు సంగీకరించి ఖద్దరు ధరించుచున్నాను. నన్నీ యెన్నకొనడని మరి యొకరు హెచ్చరించు చున్నారు. మీయిష్టము వచ్చినట్లు చేయుదు. మేము చెక్కుట అధికారములేదని కాంగ్రెసు మొదలగుచున్నాడు. కోలాసాలముగా నున్నది. ఇక నెన్ని చాట్ల నాలుగు కోటలు. నాలుగుకోటల కష్టముతో మూడుసంవత్సరములు హాయిగా కూర్చోనవచ్చును.

కాంగ్రెసు పని

శ్రీయుతులు బుజుగు సాంబమూర్తి, గొల్లపూడి రామశాస్త్రిగార్లు కాంగ్రెసున కావ్యసంఘసభ్యుల తే. కును చందాల కనూలు చేయుటకును నీమాసము 27 తేది కిచ్చటికి తిరుగు తెలియచున్నది. తాలూకాలోనికీర్తియు: శిఖామణులును, భూస్వాములును విరివిగా నాహ్వానము నందు చేరి కాంగ్రెసుకార్యముల కేటవేసికొంటుందు యుక్తి పాల్గొందురగా. రాజమహేంద్రవరమున దేమి బెజ యందేమి ఖద్దరుధారణమునందను, బాతీయ విద్యయిం నందును వర్తకులు ముద్రాదజ చేయుచుండ నీయూరి వర్త అధికసంఖ్యాకులు ఖద్దరు నెవలను, బాతీయ విద్యయిం నాహ్వానము విహించుట మిక్కిలి విమోహకము కానివా ష్చేతన సుబ్బారావుగారివంటి యుక్తియులు కూడకలరు. విషయములు బాగుగా గమనించి యిటువంటివన రిచ కృత్యము నిర్వర్తింప కలరని నమ్ముచున్నాము.

జ్వరహరి

సీన్ 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0. జ్వరహరిని అయిదుప్రకారాలు సేవించిన పట్టు నిడుపు జ్వరము చలి పురాణావరములు మొకలను సమస్త జ్వరములు మాన అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఇరిగేషన్ కాన్ఫరెన్సు

(నెల్లూరు రైతునుండి)

1928 సంవత్సరం నెల్లూరు నెలలో నెల్లూరు రైతుల లక్ష్యసరసారెడ్డిగారి కల్లివహాళలో సభ జరిగినది ఈసభను గురించి ముందుగా యాత్రనుండి రైతులకు నోటికొములము గా తెలియపరచబడినది. చాలావ్యవధిగాదాయుండెను. నెల్లూరు తాలూకారైతులు చాల కొద్దిమందిమాత్రమే సభకువచ్చి యుండిరి. కోవూరుతాలూకా రైతులు చాలామంది హాజరైరి. 2 గంటలకు సభ ప్రారంభమయెను. శ్రీ నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు దొరవారు ప్రసీదెంటుగా నుండిరి. వారికి సహాయముగా నెల్లూరుజిల్లా యింజనీయరు, కోవూరుతాలూకా యిన్స్పెక్టరువ్యాపారము 4000 గూడూరు సబ్ డివిజన్ ఆఫీసరు అందరు హాజరైరి. మొదట కోవూరుతాలూకా రైతులు కలిసి 22 రి వాడుకను గురించి సంభాషణ ప్రారంభమయెను. బుచ్చిరెడ్డిపూశెంరైతులు కొంతమంది, విడవలూరు రైతులు కొంతమంది కొన్ని విషయములు, ప్రైవేటును మాట్లాడిరి. అవిషయములు యేమగుగా కలిగి చెరువనీరు అన్ని గ్రామములకు సుముగా పంచిపెట్టులాగున కొన్ని యేర్పాట్లు చేయవని కోరుట కొంతమందిరైతులు, చెక్కుకొను విషయములు యేమనగా, కలి నాడుపోసుకొనుటకు నీళ్లు ముందుగా విడిచివారనిన్ని అనీళ్లు పెట్టి కొంతమంది రైతులు చల్లివారనిన్ని వారికి పిసాల్ టీచార్ల చేయవలసిని అని కొందరు కోరినారు. అట్ల పిసాల్ టీచార్ల చేయవలెదల వైసంతర్సరం చాలాయెబ్బండలకు వచ్చునని కొంతమందిరైతులు చెప్పకొన్నారు.

(2) తర్వాత యింగేషన్ పంచాయితీబోర్డులకు స్థాపించు విషయం ప్రస్తావన వచ్చింది. అవిషయము మారెడుతాలు కాలకు సంబంధించిన విషయముగాను మేము వై విషయమును గురించి అసభకు మా అధికారియులు చెప్పటకు వ్యవధి లేనందు నున్ను ఒక్కొక్క విషయమే గంటలకాల పట్టుటయు అమరులకు పంచాయితీ బోర్డులవిషయం పూర్తిగా సభయించు చర్చ జరుగలేదు. కాన మా అధికారియులు బ్రాయెయిన్నాము. యింగేషన్ పంచాయితీ అభివృద్ధి నెల్లూరు అసెంబ్లీ క్రిందవుండు గ్రామములలో ప్రస్తుతం కొడూరు బ్రాంచికి ఒక యింగేషన్ పంచాయితీ సభ, తెలూరు బ్రాంచికి ఒక పంచాయితీ సభ కృష్ణాపట్నం బ్రాంచికి ఒక పంచాయితీ సభ సర్వెప్లీ బ్రాంచికి ఒక పంచాయితీ సభ వైబ్రాంచీలపకారం నాలుగు పంచాయితీ అధిక, యేర్పాటుచేయవలెను. అసభలో ఒక్కొక్క బ్రాంచిక్రిందవుండు గ్రామములలో ఒక్కొక్క గ్రామమునకు యెద్దరు రైతులు మొదలుగా వుండవలెను. ఒక్కొక్క బ్రాంచి క్రిందవుండు యింగేషన్ పంచాయితీ బోర్డులో 20 మంది మొదలు ఒక్కొక్క లేకుండా వుండవలెను. ఆ మొదలను, శ్రీ కలెక్టరు దొరవారు యేర్పాటుచేసి వారి పేర్లను గెజట్ లో ప్రచురించవలెను. వైమెంబర్లలో నీ కార్యు దొరవారి ఒకరిని ప్రసీదెంటు.

చవలెను. అసభకుగా తెలియపరచుట కల్ల రైతులు, కష్టములు చుచుగాన వైసయము ముందుగా ప్రచురించవలెను. నీళ్లుగిడు చుకొను అసంతోషం మరచుటలు చేయక రోటియందు వచ్చు నీళ్లును అకాలవకు విడుచుచు రావలెను. సహజముగా కడప అసంతోషం జిల్లాలో బాన్ బాలై సెలలో కురియు వరమ ను కృధాగా సహద్యితులకు పోక రైతులకు లాభకారి అగును. వై సంతోషం రెండవబ్రాంచికి నీళ్లుగిడకకావకు విడిచి మొదటిసంతోషం రెండవకావకు విడిచిన కావకు మరచుట వగైరా చేయవలెను. వై చట్టిప్రకారం చేసిన యెవల నీళ్లుకృధాగా సహద్యితులకు కావ వైగట్ల కనువులకు పువయోగవిడి గవర్నమెంటుకు బాదా చాలా లాభ కారియగును. ఈ కాలముల మార్పువిషయం, నెల్లూరుజిల్లా యింజనీయరు జిల్లా యింజనీ రువారికి ముఖ్య 7.8 మాసములక్రిందట అట్టి మూలముగా తెలుపుకొనియున్నాము. అవిషయమును గురించి వారు యేమిచర్య జరిగించింది మాకు తెలియవలెనే.

(5) నెల్లూరుజిల్లా యింగేషన్ కాన్ఫరెన్సుకు వ్యవసాయ పుడిపార్లమెంటు వుద్యోగముల ఆహ్వాని చేయవలసిని యభిప్రాయము. వారు రైతులకు కావలసిన విషయములు సలహా యి యొగలకు, వారు అనుభవీత్యా కొన్ని ముఖ్యవిషయములు అసభయందు అలోచించుదురు. ఒక జరుగబోవు జిల్లా యింగేషన్ సభలకు గుంటూరు జిల్లా కృషిసాహిత్య పీఠానికి డైరెక్టరు గారికి వైసభ ప్రసీదెంటువారు ముందుగా తెలియపరచుట ముఖ్యము.

మా అజీరనివారిని

పులితేంపురు, అజీరము మొదలగు నవి కొద్ది కాలమునుండియు, లేక బహుకాలమునుండియు వున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని లేపుక కుదురును. మంచిజీర్ణ శక్తిని, ఆకలిని కలిగించును. పీత్తము, మలబద్ధకము మున్నగువాటిని రూపుమాపును. బేషధమును సేవించుటకు మిక్కిలి రుచిగా నుండును. అజీర్ణ వ్యాధిగలవారు ప్రతి యొక్కరు దీనిని వాడుట మంచిదని అనేక వైద్యులు సలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 3/- కావలసినవారు ఈదిగువ విలాసముకు ఆర్డరులు పంపవలెయును.

శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్స్.

3361 తలపెట్టె నెం. 166. 323, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు

అంధాసాధనములకు చేయవలెను. కేటాయింపు

మొక నే ధర్మ కార్యకర్తలగుటకు యోగము.

బి. వెంకటేశ్వర్లు గాంధీ కో లిమిటెడ్

కట్టన్న ఆంధ్ లోక్ సేవకర్మ etc.

8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ ఆడ్రెసు: "ఇండస్ట్రీస్" పెద్దాపురం.

పాలసగంధలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధి, శ్రేష్టమయినది సహామితములు, మేనాపాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బిల. కాటాను. 20 రు॥ డబ్బి 1-4-0 వి. పి. 0-8-0 కూమ్మండలేహ్యము. అత్యుత్తము, నిక్కాక, కాల్పితక, నులబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును. చాటును. 20 రు॥ డబ్బి 1-4-0 2 డ॥ వి. పి. 0-8-0. పి. శి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (8851-4) పెరిశన్ - నెల్లూరుజిల్లా.

కఫహరిచూరము

చిన్నడబ్బి 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బిల మందుగలది) 1-కి రూ. 2-0-0 ఈ చూరము వసుమతికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాశీసు, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెలుగుచుకొనుట మంచిది. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

List of Missing News Papers

Golkonda Patrika

1950,1951,1952,1953,1954,1955,1956,1957

1958(1,11)

1959(2,3,4,5,6,8,9,11)

1960(1,2,5,6,9)

1962(8,9)

1963(2,3,4,5,6,10)

1964

జాబులు

గోదావరి జిల్లా వోటర్ల కొక హెచ్చరిక

గోదావరి జిల్లా వోటర్ల కొక హెచ్చరిక. గోదావరి జిల్లా వోటర్ల కొక హెచ్చరిక. గోదావరి జిల్లా వోటర్ల కొక హెచ్చరిక.

నడింపల్లి సుబ్బరాజు.

గోదావరి పాడు.

వచ్చును గోదావరి జిల్లా వోటర్ల కొక విజ్ఞాపన

ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఎన్నికల హడావిడిలో నేను తిక్కని బలాబీరావు నాయకుల గారికి ఓట్లు వేయించుటకు ప్రయత్నించుచున్నానని నానిన్న నాయకుల గారి కుమారులను లన్నియు పొగడుచున్నానని నానిన్న నాయకుల గారి కుమారులను గారికి ఓట్లు వేయించుటకు ప్రయత్నించుచున్నానని నానిన్న నాయకుల గారి కుమారులను

చేరిచర్ల సుబ్బరాజు,

మట్లపాలెం.

రాజోలు తాలూకా హిందీ ప్రచార సమితి

22-10-28 తేదీ రాజోలు తాలూకా హిందీ ప్రచార సమితి యేర్పాటుపడినది. ఈ దినమున హిందీ ప్రచార సమితిలో తిక్కని సభ్యులుగా కేరి. శ్రీయుతులు 1. శాద్రేపు రామమూర్తి 2. పాపాడ శ్రీరామ వెంకట నూర్యారావు 3. తణిశెట్ల రామకృష్ణరావు 4. ద్రక్షాజు పద్మరాజు 5. మల్లాది రామమూర్తి శాస్త్రి 6 కొమరగిరి చిరంజీవి 7. వోలేటి నరసింహం 8 పాపాడ కంకరవారాయణ 9. సయ్యద్ మాలాసాహెబ్ 10 ఏలూరు వెంకటరత్నంగార్లు. మ. శ్రీ యంత శాద్రేపు రామమూర్తిగారి అగ్రాసాధిపత్యమున యీ దినం రోజునకులు కావించబడెను.

1. యాసమితి రాజోలు తాలూకా హిందీ ప్రచార సమితి యని పిలువబడును. 2. యాసమితికి ఒక అధ్యక్షుడు, ఒక కార్యదర్శి, 6 గురుసభ్యులు కలసి కార్యనిర్వాహకసభగా యేర్పడవలెను. 3. ఈ దినమున కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడినది. శ్రీయుతులు శాద్రేపు రామమూర్తి అధ్యక్షుడు మల్లాది రామమూర్తి శాస్త్రి కార్యదర్శి; నన్న వసంకరావు క్రిస్టిన్ పిరాస్వామి గోపేటి సత్యవారాయణ పాపాడ శ్రీరామ వెంకటనూర్యారావు కొమరగిరి చిరంజీవి సయ్యద్ మాలాసాహెబ్ 4. ఈ సమితి "గోదావరి జిల్లా హిందీ ప్రచార సమితి" నియమములకు లోబడియుండవలెను. 5. గోదావరి జిల్లా హిందీ ప్రచార సమితియొక్క ప్రతికార్యనిర్వాహక సభ్యులు తాలూకాతరపున కార్యదర్శి శ్రీయుత మల్లాది రామమూర్తి శాస్త్రిగారు, శ్రీయుత కొమరగిరి చిరంజీవిగారు సభ్యులుగా యెన్నుకొనబడిరి.

రాజోలు తాలూకాలోని హిందీభాషాభివృద్ధి, హిందీ నీర్మలమున విద్యార్థులను సంవత్సరమున కనీసము రూ. చందానొసంగి సమితిలో సభ్యులుగాకేరి, యింకను తమ తోచిన విచారములు నొసంగి హిందీభాష ప్రచారాభివృద్ధి తోడ్పడెదరగాక యిది ప్రార్థించుచున్నాము.

స. వెం. సు. కృష్ణారావు,

గోదావరి జిల్లా హిందీ ప్రచార సమితి, కార్యదర్శి

తూర్పుకృష్ణా జిల్లా సంఘము-బందరు

లోగడ మేము ప్రకటించిన ప్రకారము 28 వ తేదీనా గా గాక కాకినాడ కాలగెనుకు ప్రతినిధులుగా బోధించిన వారు తమ అధ్యక్షి దరఖాస్తును ఈ నెల 31 వ తేదీలోగా ఒక్కొక్కరు రు. 8-0-0 దరఖాస్తు రుసుముతో సహా పంపవచ్చును. ప్రతినిధులుగా యెన్నుకొనబడినవారి దరఖాస్తు రుసుము వాపసు చేయవలెను. వచ్చిన దరఖాస్తులను పరిశీలించి సరియగు దరఖాస్తుల బాటిలో నవంబరు 5 వ తేదీలోగా ప్రకటింపబడును. నిరాకరింపబడిన దరఖాస్తుదారులు పునర్విచారణకై ఆక్షేపణలు స్వయంధే నవంబరు 10 వ తేదీలోగా జిల్లా కాలగెనుకార్య నిర్వాహక కర్మశాఖకి చూపించేయవలెను. వారు ఆయాక్షేపణలను విచారించి నవంబరు 15 వ తేదీలోగా సరితయిన ప్రతిభలు బాటిలోను ప్రకటింతురు. జిల్లాకు నిర్ణయింపబడిన ప్రతిభలు సంఖ్య 18 కంటె యెక్కువదరఖాస్తులు వచ్చినయెడల నవంబరు నెలఖనలోగా చూచు మేము నిర్ణయించబోవు తేదీని జిల్లాకుం దంతకును యెన్నికలు జరుగవలసి యున్నది. కాబట్టి యాజిల్లా లోని గ్రామసంఘముల కార్యదర్శులందరును యీ నెల 31 వ తేదీ నాటికి తమ సంఘములో ఈ సంవత్సరము 0-4-0 రుసుము చెల్లించిన సభ్యులందరి బాటిలోను నిధులు తేసి మాకు చేరుకట్టు తప్పక పంప కొరుచున్నాము. ఇట్టి సరితయిన బాటిలోను లేనివో, ప్రతి గ్రామములోను యెన్నికలు జరుపుటకు వీలందదు. కావున గ్రామకాలగెనుకంపు కార్యదర్శు లందరూ నివేదించుచున్న మాఖ్యముగా గమనింక ప్రార్థితులు.

బొబ్బా, వెంకట శేషయ్య,

చె. వే. నరసింహము,

కార్యదర్శులు.

రాజోలు కాకినాడ కాలగెనుకు మన జిల్లానుండి 18 మంది మార్కెట్ ప్రతినిధులుగా బోధలెను. ప్రతినిధులుగా బోధలించిన అధ్యక్షుల దరఖాస్తులు 18 కంటె నెక్కువగా రావచ్చును. ఆందుచే నవంబరు నెలఖన యెన్నికలు జరుగవలసియున్నది. ఈ సంవత్సరము రు. 0-4-0 ను చందాను చెల్లించిన గ్రామ కాలగెను సంఘసభ్యులు మార్కెట్ వోటిచ్చి యీ ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలెను కాబట్టి మిగ్రామసంఘములో నీ సంవత్సరము చందాను చెల్లించిన సభ్యుల బాటిలోను యీ నెల 30 తేదీ వరకు తయారుచేసి నవంబరు 5 తేదీకి మాకు చేరుకట్టు తప్పక పంపవలెను. యీ లోగా క్రొత్తసభ్యుల నింకను చేర్పించవలెను. వసూలయిన చందాలో శాల్గవంతు మాకుచేరి యుండవలెను. ప్రతిగ్రామసంఘములోను గి నురికి తక్కువ తరుండా సభ్యులుండవలెను. ప్రతినిధులుగా బోధలించిన వారుకూడా యీ నెలఖనలోగా రు. 3-0-0 రుసుముతో దరఖాస్తులు పంపవలెను. గ్రామకాలగెను కార్యదర్శు లివేయమై క్రద్ధగా చూచుకొనరు చున్నాము.

చె. వే. నరసింహము,

శేషయ్య,

హిందీసాహిత్యసమేళనము

స్వాగత కార్యక్రమము

4-11-28 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు కాకినాడ పురపరిషత్తులో అఖిలభారత హిందీసాహిత్య సమేళనము యొక్క స్వాగత కార్యక్రమ కార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరుగును. కార్యనిర్వాహకసభ్యులెల్లరును దశాచేయప్రార్థితులు.

యీ దినమున యాములు ఆలోచించబడును.

1. అఖిలభారత హిందీసాహిత్యసమేళనసభి జరుపుటకు పెండావివేకమయె యోచించుట, 2. ప్రతినిధులుగా వచ్చు సభ్యుల భోజనపుయ్యెట్లవేయమయై ఆలోచించుట, 3. తదితరవిషయములు.

సన్నివీను వెంకటసుబ్బారావు,

స్వాగత కార్యక్రమ కార్యదర్శి, కాకినాడ 26-10-28.

ఆంధ్రులకు విజ్ఞప్తి

ఆంధ్రజాతీయ కళానిస్సాన్ని విస్తరచుటకును, ఆంధ్ర మారతను నేపించు, సాహితీసేవకుల తెలివిజేయటకును, కొన్నిపుస్తకము లారంభించి, వాయించున్నాను. అందు "నాట్యాంబుజము" అయ్యుండు ప్రచారమునకు నిధులుగనున్నది. శాంధ్యకవిత్వైఖరుల వివర్ధించు "కావ్యాంబుజము" అయ్యు లోనున్నది. శాస్త్రుకము లేని యచ్చుత్తించినను, ఆంధ్రజాతీయ ప్రధానగంధాలయములకును, పుస్తకాలయములకును సంబంధించిన సంస్థలు ప్రతీకా, కృత్యములను గురగిరి, 500 కాపీలు ఉచితముగ నప్పించవలసివారు. నాట్యాంబుజము (కాను అక్టోబర్ 300 కాపీలుకట్టు. (1) నాటకాభివృద్ధి (2) ఆంధ్రనాటకచరిత్ర (3) నానాజాతుల నాటకసమాజములు (4) ప్రసిద్ధియులు (5) కదంబక విమర్శములు (6) నాటకవిమర్శకుల అభిప్రాయములు (7) వానిపై నాటకాభివృద్ధియులు. (8) ఆంధ్ర నాట్యరంగ పుభావితులు, ప్రధానాంశములై వెలయు, నవ్యదశకులతో, నాట్యాంబుజమేర్పాటుపడినది. దీనిని పంపించుచు సంస్థలలో, భాండాగారములు, నాటకసమాజములు (ప్రధానములై యుండును, 6 సంవత్సరములయెంచి పనిచేయుచున్న భాండాగారములు, 10 సం॥ తోడుగల నాటకసమాజములు తమ సంస్థాపక కర్తలు లను దెంపుచు ఈ పుస్తకము కలయునెడల 0-3-0 పోస్టేజీ బిల్లు నాపేరపంపవలెను. పుస్తకము రిజిస్టరు పోస్టులో పంపించెదను. అడ్డెన్ను వివరముగా వ్రాయవలెను. ఇదే నేను ఆంధ్ర మార కర్పించు నెండుటిపాత్రంపునకు (కయమునకు కలయు వారికి వి. పీ. గా పంపెదము. రు. 1-8-0 1-0-0 నెలలోనున్నవి, వర్తకులకు నాల్గవంతు కమీషను ఇయ్యబడును.

పురాణం సూరిశాస్త్రి, విద్యానిలయము.

బందరు,

చిత్రమైన ప్రామిసరినోటు

"రవిపుకమిత్రమర్థమునకే పర్చింపబడిన వాని నాను సంవత్సరమునకు, కేవలసందనని తండ్రిమూనని నాను మానమున, నైకుంబు తిథియందు, కళకప్రతేక్షయై మిత్రుని వారమున, విశ్వంభరాతులమును దూషించువారి కప్రేక్షమైన విరాజరాజికునకు.

కుంతి పుత్రునితండ్రికట్టజుమునకు ననునైక సంఖ్యల పట్టపాధిపుడు వ్రాసియచ్చిన ప్రామిసరినోటు యేమనగా నేను నాతర్క కార్యరసరనిమిత్రము నీతో చదుగా తీసుకొన్నది, ఫసిఫిక్ వారానికి నెడుట పట్టపాధిపుని గవులుందు ఆ పట్టజులవారు రోమింటుచేయగా అయిన సంఖ్య, ఇందుకునడ్డ సంవత్సరమునకు, పులుగులకేతు నైరీకన్నుల కివసంఖ్య గొత్తు చేసికొని తీసుకొన్నాను. ముందు జరుగు దినములకు అయ్యేరడ్డ ఆంబుజు, మితుగని మిత్రత్వం పొందిన వారికిగాని అడిగిన తక్షణం యచ్చి నా ప్రామిసరినోటు నేను వాపసు తీసుకొగల వాడను. ఇటు నారాజీనా వ్రాసియచ్చిన ప్రామిసరి నోటు సహి.

ఇట్లు విశ్వంభరాధిపునకు మిత్రుడు సత్యసాధి. సాతులు

1. నమాద్రనైరి మిత్రుడు సాక్షి. 2. కవిరాజులలో జీవాజితుడుసాక్షి. బిక్కలము మహానీతు (తిరుత్తూరు నామధేయుడు.

ఇట్టివారితరతి నాకు దొరికినది. దీని ప్రతిపదార్థము తెలియకుండుటచేత, సంకేతమునా విషయప్రచారమున కీవార్తా ప్రతిక రెంకయు సహాయకారు లగుటచేసి కృతకములును తెలుపుకొన్నాడను. మనీషాచితులకు పాతకాశ్రయము లెవలెనను దీని ప్రతిపదార్థ తార్కికసహితముగా నీ పత్రికాముఖమున నె తెలియజేసి నా సంకేతమును రా నెదరిని సమీక్షాదన.

దేశాయి రామచంద్రారావు,

కరణం.

List of Missing News Papers Golkonda Patrika 1950,1951,1952,1953,1954,1955,1956,1957 1958(1,11) 1959(2,3,4,5,6,8,9,11) 1960(1,2,5,6,9) 1962(8,9) 1963(2,3,4,5,6,10) 1964

8512

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్యము

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1)

శృంగార వీధి

శృంగార వీధి

శృంగార వీధి

బహుశక్తియుగమున మనము మాత్రము మాత్రమునుండి చిముకలై ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల కెగ, పచ్చ కెగ, రక్త కెగ, నీరు కురుకు, శాశ్వతము, మూత్రము బొట్టు బొట్టుగా బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట, పొత్తికడుపు నరములు తిరిగియుట, మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట, యిటువంటి లక్షణములు గల శృంగార సాహస్యములను మొదలంట, వివర్తితమును, మరియొక సూత్రముగ సంభవించిన శృంగారములను! 4కి గంటలలోపు గుణమును బొందించును. మూత్రవాళమును, క్షితి (అనగా మూత్రపుత్తి) కృత్రిమమున నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. (కయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0) త్యాగిని చూచి, పోస్టిల్ వస్త్రాలు చేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల జాబితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదా శ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పన్ విధి, మద్రాసు.

రంటి విలాసము:—పండిట్ మదరాసు.

మా బేషధములు (1) మెసర్సు డాక్టర్స్ అండ్ కో, రత్నన్ బజారు వీధి, మదరాసు.
ఈ ప్రక్క తెలుగుబడిన (2) మెసర్సు ఎ. రంగయ్య కెట్టి అండ్ కో, 293, ఎస్టేట్ రో, మదరాసు.
వారివద్ద దొరకును. (3) స్వాస్థ్యశాస్త్రుని, పెద్దవీధి, తిరువళ్ళిక్కేణి, మదరాసు.

శ్రేష్ఠమైన సిరాబిల్లలకుబదులు కృత్రిమ సిరాబిల్లలు

మా కాళి శంకరపు శబ్దాలలో బహు సిరాబిల్లల వేసి కొందరు కృత్రిమ కాళులు విక్రయించుచున్నట్లు మాకు తెలిసింది. ఈయన అలవాటును మన్నించుటకై మేము 'యు గురుకుల' (విక్రీ సిరాబిల్లలను తయారుచేయు చున్నాము. కర్తరి సిరాబిల్లలు 'కాంతి', 'ఇంపీయల్' సిరాబిల్లల కంటెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవియ, అమోఘ మైనవియ తెలుసుకోవలెను.

అత్యుత్తమాల ప్రతిక ఆధిపత్యము:—“మిక్కిలి కాంతిగల విక్రీ సిరాబిల్లలను సిరాబిల్లలు ఉపయోగించుట తగినది, మిక్కిలి మిక్రొస్కాపులమైనవి. యు. సి. చక్రవర్తి కంటెనర్ ఒక సిరాబిల్లయే చాలసిరాబిల్లలును.”

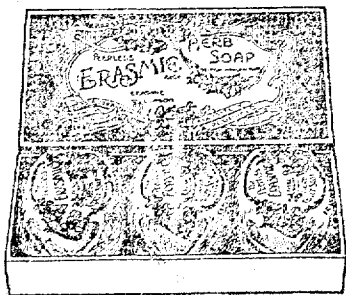
ఒక గ్రాము ధన శక్తి వి. వి. 0-11-0, విక్రీ వి. వి. సింహముమార్కు వి. వి. కోను ఏజు వి. వి. జింక మార్కు కోను ఏజు, గ్రోసుధన రూ. 1-0-0, పౌడరు కలపము సిరాబిల్లలు గ్రోసు 1-3 రూ. 2-4-0.

(2) ఏనుగూర్కు వి. వి. సిరాబిల్లలు 2 బుడ్లు బ్లూ వై లెట్ సిరాయకును, సింహముమార్కు సిరాబిల్లలు 2 బుడ్లు మిక్కిలి కాంతిగల కలసిరాయకును.

U. C. Chakravarty & Co. Bagbazar, Calcutta.

Delightfully Refreshing.

For Health and Beauty.

“ERASMIC” SOAPS & PERFUMES.

“ERASMIC” Perfumers, LONDON PARIS.
To Be Obtained From All Grocers & Dealers.

చ మ త్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కార గణితము, నిర్దితగణితము విశోధగణితము, మనోగణితము, తేజగణిత సమస్యలు, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిట్కలు, చిత్తశక్తి, యంత్రకల్పలు, రహస్యతెక్కలు, శాస్త్రాధారము గలవు మంచి జ్ఞానమును, మనోబలమును, తెలివిన కృత్తికేయు రసవంతములైన చిత్రచిత్రి తెక్కలు ఇందులోనున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన శాస్త్రమునం దగమనశ్రద్ధయు, చమత్కారమును, యంత్రయు తెలివయు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. వీనివెల రు 1 య. వి. పి. చార్జి ఆ రు 6 ప్రతులు రు 5 య. పలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బెంగళూ, (గుంటూరు జిల్లా) అని ప్రకటనలెను.

శృంగార శ్రీనాథము

శ్రీ నాథ కవి సమగ్ర చరిత్ర ... 2-0-0
చాటుపద్య మణిమంజరి (ద్వితీయ భాగము) ... 1-6-0
ప్రబంధ రత్నావళి. ... 1-8-0
నూనాల్లముచ్చట ... 0-2-0

మణిమంజరి మేనేజరు.

3/15 నల్లతెంచి వీధి, తిరువళ్ళిక్కేణి, మద్రాసు.

దే హ ము

అందువిషయమున అవరిమిత మగు జాగత శ్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము పరమానంద మని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నా రు కదా, ఇందుకుగాను ఆతంకనిగ్రహమూతలకుడవయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే మూతల చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు వాటిల్లును.

సర్వములగాను:—
ఆతంకనిగ్రహ బేషధాలయము
29 బాల్కనా బజారు

రోల్డ్ గోల్డ్ రిస్ వాచ్

Original Price Rs. 15. Sale Price Rs 7-8-0

యా తిలకం దు కనుకొని పొందెను. పదియారములు కలెక్షన్ లు చేసి, యా తిలకం కనుకొనిన

మా గెజియన్, శృంగారము లేని ముందు కాలమున మా పును. బి. మును తగ్గినా లే, నివాస ముగా అయి గెం పోవు చుట్టు లే నమె నుచేమిగా నున్నును యిచ్చిజర్ లుడ్ శాశ్వతము

యారు అయి. మా పును అంత్ బుధారములె వుండు న. యి శ్రీ పునులు చేతిలో భరింతులలో ఒక అర్థ జునులె వుండు. వీరి అంత్ బుధారము 15 రూ. వరు. యా పెనుగా తెప్పించుకొనవలెను. అర్థమె. రూ. 7-8-0 పంపును. ది బుధారముగలది యిచ్చిజర్ ను. పిల్ల వాచ్ అంతు, కో. పొట్టుబాళ్ళ నె. 27 మదరాసు